

SERVICA LAINEN

#2017

Servica

- 02 Joka päivä asiakkaan arjessa
- 08 Mukana kasvun ja opin tiellä
- 18 Sote ja maakuntauudistus
- 26 Tukipalvelua vuodesta 2012
- 28 Servica lukujen valossa

JOKA PÄIVÄ ASIAKKAAN ARJESSA

Sinulla on kädessäsi historian ensimmäinen Servicalainen. Servicalainen on asiakkaille, henkilökunnalle, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille suunnattu vuosittain ilmestyvä julkaisu.

Tässä lehdessä esittelemme palvelujamme erilaisille asiakkaillemme ja servicalaisia tekijöitä. Saamme Kuopion vs. kaupunginjohtaja Jarmo Pirhosen ja Pielaveden kunnanjohtaja Vilma Krögerin näkemyksiä sote- ja maakuntauudistuksen vaikutuksesta kunnan tehtäviin. Maakuntajohtaja Marko Korhonen kertoo valmistelun nykytilasta ja hallintoylihoitaja Merja Miettinen valottaa uudistuksen vaikutusta KYSin osalta ja Servican johtokunnan jäsenenä. Johtokunnan puheenjohtaja Hannu Kananen kertoo Servican viisivuotisesta taipaleesta. Tapaamme myös nuorimman ja vanhimman servicalaisen.

Sairaalaympäristössä KYSillä laitoshuolto ja välinehuolto toimivat 24/7. Keskuskeittiö Iso-Bertta toimittaa päivittäin sairaalapuolelle potilasruokaa aamiaisesta iltapalaan KYSin ja Harjulan sairaalan osastoille sekä henkilöstöravintoloihin. Tekemällään työpanoksella Servican eri alojen ammattilaiset vapauttavat sairaalan henkilöstön keskittymään potilaan hoitamiseen. Meitä servicalaisia työskentelee KYSin ja Harjulan sairaalan alueella noin 600 laitoshuollon, sisäkuljetuksen, välinehuollon, ruokapalvelujen ja kiinteistönhoidon tehtävissä.

Olemme mukana myös kuopiolaisten lasten ja nuorten elämässä, kun pidämme huolta kaupungin kouluista ja päiväkodeista huoltamalla kiinteistöjä, siivoamalla tiloja sekä hoitamalla koulujen ja päiväkotien ateriapalvelut. Tuemme koulujen ja päiväkotien henkilökunnan perustehtävää tarjoamalla siistit ja hyvin hoidetut tilat heidän käyttöönsä.

Sote- ja maakuntauudistus muuttaa toteutuessaan meidän omistajiemme toimintaympäristöä ja myös Servicaa. Omistajiemme Kuopion kaupungin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa valmistelemme Servican yhtiöittämistä taataksemme mahdollisuuden tuottaa jatkossa palveluja molemmille omistajillemme. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri tulee osaksi maakuntaa maakunnan aloittaessa toimintansa ja silloin maakunnasta tulee Servican omistaja.

Haluamme auttaa asiakkaitamme onnistumaan omissa tehtävissään tarjoamalla toimivat tukipalvelut asiakkaidemme arkeen nyt ja tulevaisuudessa.

Toivon, että viihdyt Servicalaisen parissa.

KIRSI KOKKONEN
toimitusjohtaja

TÄSSÄ SERVICALAISESSA

- 04 Servican palvelut ja KYSin arki käsi kädessä asiakkaan parhaaksi
- 06 Näin olemme mukana potilaan hoitoprosessissa
- 08 Kuljemme mukana kasvun ja opintiellä
- 11 Merkityksellistä työtä päiväkodin arjessa
- 12 Uusia kasvisruokavaihtoehtoja asiakkaillemme
- 13 Ruokapalvelusuunnittelijat ajan tasalla ja askel edellä
- 14 Tiimityöllä tulosta Juankoskella
- 16 Servica peruskorjaa Nilsiässä – vaativa työ ei muita innostanut
- 17 Toimitilajohtajan viisi teesiä
- 18 Sote- ja maakuntauudistus karsii hallintorakenteita – yli 400 organisaatiota puristetaan 18:aan
- 20 KYSistä tulee maakunnan liikelaitos – Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri lakkaa
- 21 Pielavesi valmiina sote- ja maakuntauudistukseen
- 22 Kuopio keskittyy jatkossa kasvuun ja elinvoimaan
- 24 Mitäs on tullut tehtyä - pääluottamusmiehen blogi
- 25 Hyviä työkavereita ja vuoden esimies
- 26 Tukipalvelua vuodesta 2012
- 28 Tilinpäätös 2016
- 32 Servica numeroina
- 34 Työhyvinvointi ja asiakastytyytyväisyys
- 36 Tällainen on servicalainen
- 39 Suomi 100 vuotta Servican ruokapalveluissa

LUKIJAPALAUTE: info@servica.fi

Julkaisija: Servica, Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä
Ulkoasu ja taitto: Jam Jam Brand Agency Oy
Painopaikka: Offsetpaino L. Tuovinen Ky

Servican palvelut ja KYSin arki käsi kädessä asiakkaan parhaaksi

Servican tehtävänä on tuottaa tehokkaasti ruoka-, puhtaus-, välinehuolto-, apuväline-, huolto-, kiinteistö- ja logistiikkapalveluja, edistää asiakkaidemme ydintoimintaa sekä käyttää resursseja joustavasti ja hyödyntäen olemassa olevaa monialaosaamista.

Jotta voimme parhaiten tukea asiakkaiden ydintoimintoja, edellyttää se saumatonta yhteistyötä ja vuoropuhelua niin käyttäjä-asiakkaiden kuin tilaajaorganisaation kanssa. Asiakastarpeet ja potilaiden hoitoprosessit uudistuvat, kun samaan aikaan teknologia ja työmenetelmät kehittyvät. Palvelutuottajan on oltava ajan hermolla ja sen on kyettävä arvioimaan nykyisiä toimintatapoja sekä kyseenalaistamaan niitä. Tukipalveluhenkilöstön osallistuminen kehitystyöhön on olennaista. Heiltä vaaditaan vahvaa ammatillista osaamista ja kokemusta työskentelystä terveydenhuollon kohteissa. Henkilöstön osaamisvaatimukset lisääntyvät ja moniosaajuutta tarvitaan lisää, jotta pystymme mahdollisimman hyvin tukemaan potilaiden hoitoa.

Palveluiden kehittämiseksi toteutimme työntutkimuksia sisälogistiikassa, keskitetyssä välinehuollossa ja laitoshuollon palveluissa. Työntutkimuksen havainnot ja kehittämistarpeet antoivat lisätietoa konkreettisten toimenpiteiden toteuttamiseksi. Näitä ovat olleet mm. keskitetyn logistiikkayksikön perustaminen, työn vakiointi ja reittien optimointi sisäkuljetuksissa, välinehuollossa työn sujuvuuden lisääntyminen, työpisteiden uudelleenjärjestelyt ja työvuorosuunnittelun kehittäminen.

Täyttöpalveluissa otettiin keväällä käyttöön uusi TÄTi-tilausjärjestelmä.

Tutustuimme keväällä TASKIn Intellibot- automaattiseen yhdistelmäkoneeseen KYSin Sädesairaalassa. TASKIn myyntipäällikkö Jussi Ruisniemi esitteli koneen ominaisuuksia.

Kuvassa Eija Kyörönen (vas.) ja Servican aulaemäntä Marjut Reinikainen

EIJA KYÖRÖNEN

Osastonhoitaja | Anestesia- ja leikkaustoiminta PY 220
| Heräämö 4336 ja vastaanotto-kotiutusyksikkö 4335
| Kuopion yliopistollinen sairaala

1. KUINKA SERVICA PALVELUNTUOTTAJANA EDISTÄÄ VASTUUALUEESI TOIMINTAA?

Servica nopeuttaa ja sujuvoittaa hoitoprosessia. Servicalaiset aulaemännät ovat mukana arkiaikana potilaiden vastaanotossa ja kotiutuksessa, mikä nopeuttaa huomattavasti hoitajien työtä. Pukemispalvelu on meille tärkeä ja sitä tarvitaan, jotta prosessi lähtee hyvin liikkeelle. Yhteistyö on toiminut hyvin ja sitä on kehitetty esille tulleiden tarpeiden mukaan. Yhteisenä tavoitteena on hyvä asiakaskokemus ja en usko, että asiakkaalle näkyy, onko prosessissa mukana servicalainen vai KYSiläinen. Servicalaiset ovat mukana eri vaiheissa iloisella palveluasenteella. Pukemispalvelu, ruokapalvelut ja laitoshuolto ovat ne tärkeimmät, mutta emme tulisi toimeen myöskään ilman logistiikkaa ja välinehuoltoa.

2. MITEN SERVICA ON PYSTYNYT VASTAAMAAN OSASTOSI MUUTTUVIIN TARPEISIIN?

Lisätarpeista on neuvoteltu ja ne ovat järjestyneet nopeasti. Joissakin asioissa palvelutasoa on säädetty pikku hiljaa sopivaksi. Aluksi pukemispalvelu oli yhden henkilön hoitamana, mutta nopeasti siihenkin saatiin lisähenkilö. Kehittämishalua on ollut koko ajan, koska Kaarisairaalassa ollaan oltu kaikki uudessa ympäristössä ja yhdessä on haettu niitä parhaita toimintatapoja.

3. MITÄ LISÄPALVELUTARPEITA NÄET JATKOSSA?

Arvioisin, että resursseja tullaan lisäämään. Tiettyt asiat tehdään kuitenkin hoitajien toimesta jatkossakin. Potilaskuljetuksia saattaa tulla lisää, koska matkat pitenevät kun talo laajenee koko ajan.

Ruokien tilauspalvelua voisi kehittää joustamaan paremmin muuttuviin tilanteisiin ja potilasmääriin. Servican ja KYSin pitäisi suunnitella yhteistyössä, miten potilasvuoteet voitaisiin varustaa jo valmiiksi potilaan tarpeiden mukaiseksi.

ESA MIETTINEN

Hankintapäällikkö | Kuopion yliopistollinen sairaala

1. MILLAISTA LISÄARVOA SERVICAN PALVELUT TUOTTAVAT SAIRAALAN TOIMINNALLE?

Keskittäminen on lisäarvo. Keskitetyssä välinehuollossa laaduntasaisuus heijastuu potilasturvallisuutena ja terveydenhuollon lakien ja asetusten toteutuminen on parempaa. Toimialojen rajapinnoista saadaan synergiaetua osaamisen ja perehtymisen rajoissa. Hoitotarvikkeiden saatavuus on parantunut täyttöpalvelujen kautta ja terminaali palvelujen CD-mallin käyttöönotto puolestaan tuo jouhevuutta ns. suora-toimitustuotteiden tilaukseen, varastointiin ja nostaa ne sopimustuotteiksi. Suuren investointien vuoksi rahallinen hyöty tulee näkymään vasta viiden vuoden jälkeen. Yhteen vetona voidaan sanoa, että Servican tukipalvelut vapauttaa hoitohenkilökunnan omaan työhönsä.

2. MITEN SERVICA ON PYSTYNYT VASTAAMAAN SAIRAALAN MUUTTUVIIN TARPEISIIN TOIMINTAVUOSIEN AIKANA?

Hyvin, huomioiden suuri rakentamisen määrä ja muuttuvat tarpeet. Muutoksista ja tarpeista on pystytty jouhevasti neuvottelemaan.

3. MITÄ ODOTUKSIA SERVICALLE ON TULEVAISUUDEN KUMPPANINA?

Odotan potilasturvallista, asiakaslähtöistä ja hinta-laatusuhteeltaan hyvää tukipalvelua alati muuttuvissa olosuhteissa. Toivon myös oikea-aikaista ja ennakoivaa puhe- yhteyttä asioiden valmistelussa, mahdollisissa ristiriidoissa ja kehitysasioissa. Kun asioista keskustellaan ajoissa, ne eivät pääse kasvamaan isoiksi.

NÄIN ME OLEMME MUKANA POTILAAN HOITOPROSESSISSA

ILMOITTAUTUMINEN

Laitoshuoltajat huolehtivat hoito- ja aulatilojen siisteydestä.

1

HOITAJAN VASTAANOTTO

2

VAATTEIDEN VAIHTO

Laitoshuoltaja Leea Lehtimäki auttaa tukisukkien laitossa ja pukemisessa.

3

LÄÄKÄRIN TAI HOITAJAN HAASTATTELU

4

TOIMENPITEESEEN PÄÄSYN ODOTTAMINEN

Potilas on valmis, nyt vain odotellaan.

5

6

ANESTESIA-
HOITAJA
HAKEE SALIIN

7

SIIRTYMINEN LEIKKAUSSALIIN

Servicalaiset ovat siistineet ja valmistelleet leikkaussalin.

8

Välinehuoltaja hyllyttää huolletut ja steriloidut välineet sekä tilaamansa hoitotarvikkeet paikoilleen leikkaussalissa. Välinehuoltajan tehtäviin kuuluu myös käytettyjen ja vanhentuneiden välineiden toimittaminen uudelleen prosessoitavaksi välinehuoltokeskukseen.

9

OPERAATIO OHI!

Leikkauksen jälkeen maistuu laitoshuoltajan tarjoilema välipala.

ISOSSA-BERTASSA VALMISTETAAN PÄIVITTÄIN LUKUISIA ERITYISRUOKAVALIOITA

| Tilattavissa yli 30 erilaista ruokavaliota.
| Erikoisruokavalioiden yleisimpiä yhdistelmiä on n. 140.
| KYSin ateriatilauksista on n. 60 % erityisruokavaliota.
| Yleisimmät erityisruokavaliot ovat repro (runsasenerginen ja runsasproteiininen ruokavaliot), laktoositon, allergiaruokavaliot ja maha-suolikanavan ruokavaliot.

LAITOSHUOLLON PUHDASTILAOSAAJILLA VAATIVAT TYÖSKENTELYOLOSUHTEET

| Tällä hetkellä puhdistilapassin suorittaneita laitoshuoltajia työskentelee KYSin apteekissa, kuvantamiskeskuksessa ja Sädesairaalan radiofarmasian tiloissa.
| Apteekin lääkkeenvalmistustiloihin vaaditaan puhdistilapassin lisäksi kuuden viikon perehtymisjakso sekä hyväksytty suoritettu pukeutumistesti.

SERVICAN KIINTEISTÖPALVELUT VALVOO KYSIN SAIRAALAN KIINTEISTÖJEN TEKNISTÄ TOIMINTAA 24/7

| Varmistamme omalta osaltamme KYSin Puijon sairaalan teknisen toimivuuden sekä käyttäjilleen turvallisen ja terveellisen toimintaympäristön.
| Tuotamme sairaalalle pääasiassa kiinteistötekniikan (lämpö, vesi, ilma, sähkö, kylmä, automaatio ja rakennus) akuuttivikojen korjaukset ja ennakko- ja uudisrakentamisessa sähkö- ja kiinteistöautomaatio-urakoiden valvontaa. Lisäksi palveluun kuuluvat välinehuoltokeskuksen laitteiden huolto-, korjaus- ja ylläpitotyöt.

SERVICAN LOGISTIIKKA-PALVELUT VASTAA SAIRAALAN MATERIAALI- JA SISÄLOGISTIIKASTA

| Keskusvaraston valikoimiin kuuluvat hoito- ja yleistarvikkeet.
| Keskusvarastotuotteiden toimitusriivejä on 310 000 kappaletta.
| Sairaalan sisäisiä tavarankuljetustehtäviä on noin 150 000 / vuosi ja sairaalan sisäisiä potilaskuljetustehtäviä noin 70 000 / vuosi.

Kuljemme mukana kasvun ja opintiellä

Kasvun ja oppimisen palvelualue on Kuopion kaupungin suurin Servican palveluja käyttävä alue. Ruokapalvelut ovat liikevaihdollisesti suurin palvelu, jonka jälkeen tulevat päiväkotien käyttäjäpalvelut ja koulujen kiinteistöpalvelujen käyttäjäpalvelut. Myös keskusvaraston palveluja käytetään yhä enemmän. Palvelujen sisällöstä neuvotellaan vuosittain sekä palvelualueen että kaupungin tilaajien kanssa ja yhteistyössä määritellään millaisia palvelukokonaisuuksia Kuopion eri kouluissa tai päiväkodeissa käytetään.

Yhdessä kehittämistä ja laadun varmistamista

Seuraamme sopimuksen ja palvelun laatua asiakasyhteistyössä säännöllisesti organisaation eri tasoilla. Servican ja kasvun ja oppimisen palvelualueen palvelupäälliköt tapaavat säännöllisesti pitkin vuotta seuraten sopimuksen toteutumista ja kehittämistarpeita. Lisäksi kerran vuodessa sopimuskatselmuksessa arvioidaan sopimuksen toteutumista laajemmin. Siellä kuullaan myös käyttäjien palautteita palveluista. Lisäksi eri kanavien kautta saatuja asiakaspalautteita seurataan aktiivisesti ja toimintaa kehitetään niiden perusteella. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin päivittäinen kanssakäyminen sekä arjen sujuvuus kouluissa ja päiväkodeissa.

KARKKIA EVÄÄKSI – ONNEKSI ON KOULU-RUOKA!

Pieni kysely kouluruoasta

Tiedätkö, kuka tekee koulujen ruoan?	Keittiöläiset	Keittiöläiset	Meitä Servican ruokapalvelujen ammattilaisia on yli 300
Mikä on suosikkiruokasi koulussa?	Tämän päivän ruoka eli perunat, jauhelihakastike ja parsakaali	Lihapullat ja perunat	"Peukku parsakaalista, lihapullat ovat ikisuosikki"
Mistä ruoasta et pidä koulussa?	Salaatinkastikkeesta ja broilerikeitosta	"Broilerikeitto on liian tulista, piti juoda hirveästi vettä sen jälkeen"	Kiitos palautteesta, korjataanpa reseptiikkaa
Mitä ottaisit evääksi kouluun, jos ei olisi kouluruokailua?	Karkkia ja pillimehun	Karkkia, sipsiä ja kokista	Onneksi on kouluruoka!
Minkä ruoan haluaisit ruokalistalle?	Maksalaatikkoa	Pitsaa	Pitsa on viikonlopun herkku, laitetaan maksalaatikko korvan taakse
Syötkö lautasen tyhjäksi?	"Syön kaiken, paitsi mandariinit"	Aina syön kaikki	Täti tykkää
Mikä on mukavinta koulussa?	Välkkä, kun näen kavereita siellä	Liikuntatunnit	Molemmat lisäävät ruokahalua
Mitä harrastat?	Aloitan uuden harrastuksen, mutta en muista nyt sen nimeä	Minulla alkaa yleisurheilu	Täti harrastaa työmatkapyöräilyä ja geokätköilyä

MERKITYKSELLISTÄ TYÖTÄ PÄIVÄKODIN ARJESSA

Päiväkodinjohtaja Tiina Kaartinen, Rauhalahden päiväkot

1. MITÄ SERVICAN TUKIPALVELUJA PÄIVÄKOTI KÄYTTÄÄ?
- Servica hoitaa meillä laitoshuollon, ruokapalvelut sekä kiinteistönhoidon. Servican keskusvarastosta saamme erinomaista palvelua ja olemme todenneet sen edullisimmaksi hankintapaikaksi.
2. MINKÄLAISENA NÄET SERVICALAISTEN ROOLIN PÄIVÄKODIN ARJESSA?
- Laitoshuoltaja Minna on ollut meillä yli kymmenen vuotta ja Pirjo on ollut keittiössä muutaman vuoden. He ovat osa työyhteisöämme ja toivon, että heillä on myös sama tunne. Yhteistyö on ollut helppoa, kun asioista sovitaan yhdessä ja joustetaan tarvittaessa molemmin puolin. He paneutuvat työhönsä ja huomioivat asiakas-tarpeet ja ne tärkeimmät, lapset hienosti. Voimme myös luottaa siihen, että haasteellisetkin erityisruokavaliot on tehty sovitun mukaisesti.
- Kiinteistönhoitaja ei ole mukana päivittäisessä toiminnassa, mutta tulee paikalle, kun teemme palvelupyynnön.
3. MITEN YHTEISTYÖ TOIMII, ONKO JOTAIN KEHITETTÄVÄÄ?
- Kehitettävää olisi mielestäni koko kaupungin näkökulmasta siinä, että sopimusneuvotteluissa kuultaisiin palvelun käyttäjien ääntä paremmin. Mielestäni olisi hyvä myös miettiä, voidaanko lähiruoan käyttöä laajentaa, kuten esimerkiksi Jyväskylässä on tehty? Se on iso asia ja siihen vaikuttaa tietenkin minkä verran rahaa kaupungilla on käytettävissä. Tiukkojen työmitoitusten vuoksi myös mietityttää Servican henkilöstön jaksaminen.
4. ONKO JOITAKIN LISÄPALVELUTARPEITA TULEVAISUUDESSA?

Arvioin, ettei toimintaamme ole tulossa muutoksia, jonka vuoksi ei tule mieleen erityisiä lisäpalvelutarpeita. Nykyiset palvelut riittävät ja toimivat hyvin.

KUVA: VIESTINTÄVALKEA

UUSIA KASVISRUOKAVAIHTOEHTOJA ASIAKKAILLEMME

Tammikuusta alkaen koululaiset ovat voineet halutessaan valita lounaaksi kasvisvaihtoehdon!

Servican ruokapalvelut olivat keväällä mukana Ekocentrian Kasviproteiinia keittiöihin -hankkeessa, joka toteutettiin Savon Ammatti- ja aikuisopiston (SAKKY) ravintolapalveluiden ja Servican ruokapalveluiden yhteistyönä. Hankkeen tilaajana ja rahoittajana toimi Maa- ja metsätalousministeriö (MMM).

Hankkeeseen osallistuivat Ekocentrian hankepäälliköt Sari Väänänen ja Anu Arolaakso, SAKKY:n ravintolapalveluiden kokit Anne Tiihonen ja Janne Hämäläinen ja Servicalta oli mukana tuotekehittäjä Jukka Muranen.

Hankkeen tavoitteena oli tuottaa ammattikeittiöiden käyttöön 15 ensisijaisesti kotimaista kasviproteiinia sisältä

tävää ruokaohjetta, joiden proteiinin määrä on ravitsemussuosituksen mukainen sekä edistää kasviproteiinin käyttöä ammattikeittiöissä.

Ruokaohjeet vakioitiin 100:lle ruokailijalle ja ne testattiin ammattikeittiöissä. Kahdeksasta ruokalajista toteutettiin informatiiviset videot, joissa havainnollistetaan erilaisen kasviproteiinin käyttöä ruoanvalmistuksessa. Videot ovat saatavilla Ekocentrian verkkosivuilta.

Kasvisruokahanke osui sopivasti Servican ruokapalvelusuunnittelun kevään tehtäviin, koska suunnittelun yhtenä tavoitteena oli etsiä ja kehittää uusia kasvisruokaohjeita kasvisruokailijoille. Hankkeen jälkeen

päätettiinkin suunnitella uudet ruokalistat ja hyödyntää hankkeen aikana toteutettuja kasvisruokaohjeita mahdollisimman paljon. Uudet kasvisruokaohjeet tarkastetaan ja muokataan Servican valikoimissa oleville raaka-aineille keittiöiden laitekanta ja asiakaskunta huomioiden. Tavoitteenamme on saada uudet kasvisruokalistat käyttöön lokakuun aikana. Maisutuvia kasvisruokahetkiä kaikille asiakkaillemme!

Uudet kasvisruokaohjeet, joita tullaan syksyn 2017 aikana kehittämään Servican asiakasryhmille, raaka-aineisiin ja tuotantolaitteisiin sopiviksi: härkäpapucurry, punajuurosekeitto, lehtikaalivalkopapusalaatti, härkäpaputerriini, uunimunakas, talon-

pojan kasvisvuoka, juuresrösti, kaurainen sweet&sour-kastike, intialainen kaalivuoka, parsakaalinen pastavuoka, parsakaalinen härkäpapuvuoka, kasviskeitto, afrikalainen höyry, porkkana-keitto rakuunalla, kasviswokki.

Lisäkkeitä: kesäkurpitsakastike, linssisalsa, papu-paprikalisäke, marinoitu linssi, ruokarae.

SUUNNITTELIJAT AJAN TASALLA JA ASKEL EDELLÄ

Asiakasryhmiä vauvasta vaariin: päiväkodit, koulut, palvelutalot, erikoissairaanhoidot, kotipalvelu, henkilöstöravintolat ja perusterveydenhuolto.

Ruokapalvelusuunnittelussa eletään tässä päivässä, mutta koko ajan suunnitellen tulevaisuutta. Asiakkailta saatua palautetta käydään läpi ja asiakastapaamisia pidetään säännöllisesti. Vuodessa on kolme ruokalistajaksoa: kevät-kesä, kesä-syys ja syys-talvi.

Ruokalistoilta suunnitellaan kausivaihtelua uutuuskien ja teemojen, esimerkiksi perinteisten juhlapyhien joulun, pääsiäisen ja vapun kautta. Lisäksi elintarviketeollisuuden tarjoamia uusia raaka-aineita testataan ja arvioidaan tuotekehityksessä. Uusien ruokalajien suunnittelu ei siis rajoitu kolme kertaa vuodessa pidettäviin

suunnittelupäiviin, vaan ideoita kerätään jatkuvasti useiden eri kanavien kautta.

Ruokapalvelusuunnittelijoiden työ on monipuolista ja haasteellista. Ruokalistojen suunnittelussa huomioidaan asiakaspalautteiden lisäksi monia asioita, kuten erilaiset asiakasryhmät, ruoan ravitsemuslaatu, kausivaihtelut raaka-aineissa ja ruokalajeissa, raaka-aineiden toimivuus käytännössä sekä ruokalajien valmistaminen erilaisilla tuotannon valmistuslaitteilla. Työn tavoitteena on saada yhdistettyä kaikki edellä mainitut tekijät asiakkaan lautaselle houkuttelevaksi ja maukkaaksi ateriaksi.

Viikoittain kokoontuvassa suunnittelutyöryhmässä koolla (vas.) ruokapalvelusuunnittelijat Rauni Nuutinen, Eeva Happonen, Tiina Soininen, Merja Koistinen ja tuotekehittäjä Jukka Muranen. Kuvasta puuttuu kokki Tuomas Kesti.

JUANKOSKI LIITTYI KUOPIOON 1.1.2017

Juankosken laitoshuollon, ruoka- ja kiinteistönhoidon palvelut siirtyivät Servicaan vuoden 2017 alusta alkaen. Palvelutuotannon henkilöstö siirtyi Servicaan samoin periaattein kuin muun henkilöstön siirto Kuopion kaupungin palvelukseen tapahtui. Kuopion kaupungin linjauksella Juankosken palvelujen osalta oli, että laadun tulee olla vastaava muun Kuopion kanssa.

Onnistunut toiminnan siirtäminen Juankoskelta Servican hoidettavaksi vaati tiivistä yhteistyötä sekä Juankosken että Kuopion kaupungin edustajien kanssa. Yhteistyöpalveluja käyttävien asiakkaiden kanssa nousi myös ensiarvoisen tärkeäksi, kun keskusteltiin yhteisestä laatu- ja asiakas- ja palvelukokemuksesta niin ruokapalvelun, laitoshuollon kuin kiinteistönhoidon palvelujenkin osalta.

Palvelujen onnistuminen heti ensimmäisestä päivästä alkaen vaati hyvää operatiivista etukäteissuunnittelua. Tähän työhön lähdettiin Servicassa jo alkukeväästä 2016.

Aikaisempien kuntaliitosten myötä Servicalla oli jo kokemusta palvelutuotannon nopeasta organisoimisesta. Edellisistä siirtymisistä oli opittu, että muutosta ja sen eri vaiheita oli hyvä käydä läpi operatiivisen toiminnan lisäksi myös asiakkaiden, henkilöstön, talouden kuin tietotekniikan näkökulmasta.

Hyvästä eri toimijoiden välisestä yhteistyöstä kertoo se, että henkilöstön ja asiakkaiden perehdytykset sekä koulutukset voitiin käynnistää jo vuoden 2016 loppupuolella.

Vaikka siirtyminen oli vasta edessä, yhteinen ymmärrys oli siitä, että hyvin valmisteltuna muutoksen vaikutuksia pystyttäisiin minimoimaan palveluja käyttäviltä asiakkailta eli kuntalaisilta. Suuri kiitos joustavuudesta sekä uusien asioiden omaksumisesta kuuluu silloisille Juankosken päättäjille, asiakkaille ja henkilöstölle.

TIIMITYÖLLÄ TULOSTA JUANKOSKELLA

ALUE-ESIMIES Pirkko Petjala ja työnjohtaja **Mikhail Geybakh** työskentelevät Servican tukipalveluissa Juankoskella. Petjala huolehtii ruoka- ja laitoshuollon palveluista yhdessä 35 vakituisen työntekijän ja muutamien sijaisten kanssa. Geybakh ja kuusi kiinteistönhoitajaa vastaavat kiinteistö- ja käyttäjäpalveluista sekä ulkoalueiden hoidosta.

Molempien työmaina ovat Kuopion kaupungin omistamat kiinteistöt Juankoskella, ja lisäksi joitain yksityisiä kohteita. Petjala ja Geybakh työskentelevät tiiminä ja tarvittaessa välittävät kiinteistöiltä tulleita kysymyksiä ja pyyntöjä toisilleen.

KAIKILLE LIITOSKUNNILLE YHTÄ HYVÄT PALVELUT

Servica toimii kaikissa Kuopion liitoskunnissa samalla yhteisellä toimintamallilla. - Jotta palvelu pysyy tasalaatuisena kaikkialla. Jos liitoskunnassa jatkettaisiin entisillä tavoilla, ei toimittaisi kuten Kuopiossa toimitaan, Petjala kiteyttää. - On selkeintä, että asioita hoidetaan samoin joka paikassa. Jos jokainen tekisi omalla tavallaan, ei kukaan lopulta tietäisi, miten pitää toimia, Geybakh perustele.

Alussa uusi tilanne hämmensi työntekijöitä pidetyistä infotilaisuuksista huolimatta ja kysymyksiä riitti. Kun aiemmin kukin oli työskennellyt yksinomaan omissa kohteissaan, tuli nyt uutena, että Servicassa on pystyttävä auttamaan ja sijaistamaan naapurikohteissa työskenteleviä työtovereita. - Olemmehan kaikki yhteistä Servicaa, Geybakh sanoo.

KORJAUSPYYNNÖT TEHDÄÄN NYT NETTIIN

Kiinteistöpalveluissa siirryttiin verkossa toimivaan huolto-ohjelmassovellukseen. Käyttäjät kirjaavat huolto- ja vikakorjauspyyntönsä helpdeskiin, josta työnjohtaja tai kiinteistönhoitaja ottaa ne hoitaakseen. Aiemmin kiinteistöjen käyttäjät soittivat suoraan kiinteistönhoitajalle, jolloin tehtävä saattoi kiireen vuoksi unohtua. Huoltohistoria ei myöskään kirjautunut mihinkään. Ohjelma muistuttaa laitteiden ja tilojen vuosi- ja kuukausihuolloista, jolloin ne varmasti tulevat ajoissa tehtyä.

Alussa käyttäjät oudoksuiivat verkkopalvelua, mutta näin tilaus tulee tiedoksi useammalle, ja vika korjataan nopeasti, vaikka oma huoltomies olisi poissa. Toki huoltomiehelle voi akuutin pyynnön esittää edelleen myös kohdattaessa.

Monipalveluosaaminen ja verkkopalvelun hyödyntäminen, niiden avulla me palvelemme parhaiten juankoskelaisia, summaavat ruoka- ja laitoshuollon esimies Pirkko Petjala ja kiinteistönhuollon työnjohtaja Mikhail Geybakh.

Ohjelma helpottaa työntekijöiden työtä, koska nyt he pystyvät suunnittelemaan päiväjärjestyksensä paremmin ja ehtiessään voivat siirtyä auttamaan kaveria. - Ketään ei määrätä lähtemään muualle kesken tehtävänsä, mutta synergiaetuja haetaan eri tavoin. Työntekijät kehittävät itsekin työtään tuomalla parannusehdotuksia. He alansa asiantuntijoina tietävät parhaiten, Geybakh sanoo.

MONIPALVELUPORUKKA SIIVOUKSESSA JA KEITTIÖSSÄ

Laitoshuoltoon ei vastaavanlainen ohjelma sovellu, mutta ruokapalveluissa on käytössä tilausjärjestelmä. Ruokapalvelu valmistaa ravitsemussuosittelun mukaan tehtyä ruokaa. Alussa ruokalistat vaihtuivat uudeksi ja monipuolisemmaksi, uusien reseptien opettelu ja työmitoitusten muuttuminen aiheuttivat vastalauseita. Nyt muutoksiin on totuttu. Synergiaetuja etsii myös Petjala. - Me olemme monipalveluporukka. Esimerkiksi laitoshuoltajat auttavat keittiössä ja ruokapalvelutyöntekijät siivouksessa, jos heillä on laitoshuollon osaamista.

Voisivatko laitoshuoltajat kiinteistöillä kierrellessään tehdä jotain pieniä kiinteistönhoidon tehtäviäkin, hän miettii.

Laitos- ja ruokapalvelujen suurin haaste on sairauslomien määrä ja ammattitaitoisten sijaintien löytäminen. Ammattitaitoisista sijaisista on puutetta kiinteistönhoidossakin.

PIENTÄ HIOMISTA VIELÄ

Palvelujen siirto Servicalle on Juankoskella onnistunut hyvän etukäteissuunnittelun ansiosta, joskin pientä hiomista ja kehittämistä esimiesten mukaan edelleen on.

- Nostan hattua sekä Pirkolle että itselleni. Koen että olemme onnistuneet, vaikka vastuu onkin tuntunut suurelta, Geybakh summaa. Heistä olisi ollut hyvää ennakointia, jos he olisivat päässeet paneutumaan uusiin tehtäväkenttiin vieläkin aiemmin.

Molemmat työskentelevät tiiviisti Juankoskella myös jatkossa, joskaan Geybakh ei päivittäin, koska hänen vastualueeseensa kuuluvat myös Maaninka, Nilsia ja osa Kuopiota.

- Kesäisin nurmenleikkuuta riittää työksi asti kaikkien kaupungin omistamien kiinteistöjen pihalla, kertoo kiinteistönhoitaja Esko Holopainen.

Monitoimimies hoitaa useita kiinteistöjä

Esko Holopaisella on menossa 27. vuosi juankoskelaisen palveluksessa. Vuoden alusta hän siirtyi servicalaiseksi. Sähköasentajan koulutuksen saanut moniosaava terveyskeskuksen kiinteistönhoitaja huoltaa ja korjaa laitteita ja apuvälineitä kiinteistönhoitotehtävien lisäksi. Hän kiertää myös kouluilla ja päiväkodeissa. - Työtä on niin paljon kuin ehtii tekemään, hän tiivistää.

Työpäivä alkaa, kun hän ensitöikseen tarkistaa tietokoneeltaan saapuneet vikailmoitukset, suunnittelee töidensä kiireellisyysjärjestyksen ja lähtee sitten kierrokselleen. Aina on jotain korjattavaa, tai ellei ole, on määräaikaishuoltojen aika.

Huoltohistoria ei jää enää vain Holopaisen päähän, kuten aiemmin, koska palvelupyynnöt ja tehdyt toimenpiteet kirjataan ohjelmaan. Uusi toimintatapa eliminoi myös kiireen vuoksi tapahtuneet inhimilliset unohdukset.

Akkilähtöjäkin tulee. - Tänäään suurkeittiön astianpesukone kaipasi pikaista korjausta, hän kertoo. Käyttäjä oli fiksusti kirjannut palvelupyynnön verkkoon, josta Holopainen sen poimi. Suotavaa olisikin, että suorat puhelinsoitot vähenisivät, jolloin Holopainen voisi keskittyä yksinomaan työtehtäviinsä. Työnjohtaja Mikhail Geybakh pohtii vaihtoehtoja työn vastaanottoon ja raportointiin. Sähköisellä ratkaisulla kiinteistönhoitaja voisi seurata palvelupyynnöitä reaaliajassa ja olla avuksi saman tien, jos sattuu olemaan kyseisellä suunnalla. - Servicasta löytyy osaajia kaikkeen. Saan apua ja neuvoja jos tarvitsen, Holopainen kiittää. Myös esimies käy usein työmaalla, kiinnostuneena taustatukena.

Alussa siirtyminen Servicaan tuntui isolta muutokselta, mutta nopeasti Holopainen mukautui Servican toimintatapoihin. Vain sijaisten puute aiheuttaa pulmia kiinteistönhoidossakin, elleivät työtoverit muista kohteista ehdi apuun.

TEKSTI JA KUVAT: ANNA-LIISA PEKKARINEN

SERVICA PERUSKORJAA NILSIÄSSÄ – VAATIVA TYÖ EI MUITA INNOSTANUT

Servican rakennuspalvelut lienee Kuopion suurimpia rakennusliikkeitä 41 omalla työntekijällään, yllättää Servican rakennustekniikkayksikön esimies Tero Hartikainen.

TEKSTI JA KUVAT: ANNA-LIISA PEKKARINEN

TERO HARTIKAINEN vetää Nilsin terveyskeskuksen vanhusten palvelukeskuksen peruskorjausta, joka alkoi viime vuoden alussa ja päättyy vuoden 2020 aikana. Syynä pitkään, neljän vuoden urakka-aikaan on toteutustapa: henkilökunta jatkaa työtään remontin keskellä.

- Servicasta tuli päätoteuttaja, sillä työ korkeine puhtaustasoin, pölyttömyys- ja meluttomuusvaatimuksineen ja ”päällä olevine” henkilökuntineen ja asiakkaineen ei rakennusliikkeitä innostanut, kertoo valvoja Timo Ylinen tilakeskuksesta.

Palvelukeskuksen kahdella osastolla on yhteensä 70 asiakaspaikkaa, lisäksi tulevat runsaat 40 hoitohenkilökunnan edustajaa.

TYÖ ETENI OSASTOITTAIN HENKILÖSTÖN KANSSA SOPIEN

Noin 700 neliömetrin käytävä- ja aulatilat valmistuivat viime vuoden lopulla. Remontti on jatkunut kevään aikana potilashuoneiden peruskorjauksella edeten vähitellen muihin tiloihin. Työalue jaettiin 32 osastoon, jotka vietiin läpi yksi kerrallaan, henkilökunnan kanssa sopien.

- Onnistuimme, ja vieläpä niin hyvin, että olemme edelleen väleissä, naurahtaa Ylinen. Onnistumista edesauttoi ahke- ra tiedottaminen ja henkilös-

tön osallistaminen suunnitel- luun yhteisissä palavereissa satunnaisia käytäväkohtaami- sia unohtamatta.

- Hoitajat saivat esittää toi- veensa remonttimiehille heti, siksi työomme pystyi jatku- maan lähes ongelmitta, kertoo **osastonhoitaja Sari Leskinen**.

OSAPUOLTEN SAUMATON YHTEISTYÖ AVAINASEMASSA

Henkilökunnan työskentely mahdollistettiin tekemällä esimerkiksi mattotyöt yöllä, jotta jo aamulla pystyi käytä- viä käyttämään. Meluisat työ- vaiheet tauotettiin lyhyisiin pätkiin ja pölysuojaus tehtiin huolella. Sisäilman laatua val- vottiin blokeriseurannalla ja mittauksin. Paloilmoitinjärjes- telmä sprinklauksineen oli koko ajan päällä. Kaikki aliura- koitsijat perehdytettiin turva- tekniikkaan. Uuden työvaiheen alkaessa tuoteasiantuntija täs- mäkoulutti tekijän työmenetel- mään, ottaen huomioon hoito- laitoksen toiminnan.

- Tällaisen toteutuksen onnis- tuminen edellyttää hoitohen- kilökunnan, toteuttajan ja ali- hankkijoiden motivoitumista hankkeeseen, Ylinen tiivistää.

Asiakkaat ja omaiset pidettiin ajan tasalla työn etenemisestä, eikä valituksia ole juuri tullut. Erityisesti juhlapäiviin satsat- tiin. Työmaa oli kunnossa, kun omaiset saapuivat tervehti-

mään vanhuksiaan.

- Vaikka remonttinäkyikin, yleis- ilme oli siisti, Leskinen kiittää.

HENKILÖSTÖN PELOT EIVÄT TOTEUTUNEET

Henkilökunnalla oli toki pel- koja, miten työ voi onnistua remontin seassa, mutta kun henkilökunta sai itse osallistua suunnitteluun, pelot hälveni- vät. Esimerkiksi piti suunnitel- la, miten sänky tai pyörätuoli mahtuu tulemaan ovesta, jos käytävästä puolet on poissa käytöstä. Henkilökunta kävi Servican kanssa jatkuvaa kes- kustelua. Jos jokin ei toiminut, se muutettiin.

Hillitystä värimaailmasta ja muutamista tehosteseinistä

vastasi suunnittelija. Materiaa- livalinnoissa otettiin ulko- näön lisäksi ylläpito huomioon. Lämpimänsävyisille tiiliseinil- le lisättiin ainoastaan siivousta helpottava pinta.

Leskinen korostaa, että remon- tin aikanakin hoito pidettiin laadukkaana niin, että asiak- kaat tunsivat olonsa turvalli- seksi. Vain muutama asiakas jouduttiin siirtämään muualle remontin ajaksi.

SERVICA OSAAVA KORJAUSRAKENTAJA

Moni ei tiedä, että Servica pys- tyy kokeneella henkilöstöllään hoitamaan tehokkaasti kaiken korjausrakentamisen pienes- tä isoon tilaukseen. Oman

metalliosaston kädenjälkeä ovat esimerkiksi potilashuoneiden ovien rosterinen alapinta. Puu- sepäntyönä tehtiin ikkunapen- kit. Servican asiantuntijapal- veluihin kuuluvat kosteus- ja lämpökameramittaukset, sisä- ilma-, asbesti- ja kuntokartoi- tukset sekä asbestipurkutytöt.

Hartikaisen ja Ylinen lukuisat ajot Kuopion toimipisteen ja Nilsin välillä vähenivät, kun tietotekniikka otettiin avuksi. Työmaan ja esimiesten välistä viestintää hoidetaan pääasiassa sähköisesti ja työntekijät rapor- toivat tablet-tietokoneen avulla.

Tilakeskus ja Servica onnis- tuivat yhteistyöhankkeessaan, johon muut eivät uskaltau- tuneet. Ylinen summaa, että ”asiakkaat päällä” -toteutustapa on myös verovaroja säästävä, sillä näin vältetään väistö- tilojen kustannukset ja ulko- puolisen työn riskilisät.

Palvelukeskuksen saneeraus etenee vaihteittain ja on koko- naan valmis keväällä 2020. Pihalla osastonhoitaja Sari Leskinen ja rakennustekniikka- yksikön esimies Tero Hartikainen.

Toimitilajohtajan viisi teesiä

Kuopion Tilakeskus hallinnoi yli viittäsatua kiinteistöä kaupungin ja liitos- kuntien alueilla. Valtaosassa kiinteistönhoidon ja laitoshuollon hoitaa Ser- vica kumppanuushengessä. Kiinteistöjen käyttäjiä ovat Kuopion kaupungin työntekijät ja asiakkaat.

Kuopion Tilakeskuksen **toimitilajohtaja Hannu Väänäsellä** on viisi teesiä, joita kiinteistönpidossa noudatetaan: Älä tingi huollosta, huolehdi energia- tehokkuudesta, pidä käyttöaste hyvänä, hanki pysyvät vuokralaiset ja hallitse kiinteistöjen elinkaarikustannukset. Perusteena on, että vaikka Kuopion Tilakeskus ei ole yritys, on sen toiminnan oltava läpinäkyvää ja kustannustehokasta. - Tärkeimpiä ovat kuitenkin ihmiset; tyytyväiset käyttäjät, henkilöstö ja asiakkaat, hän korostaa.

KIINTEISTÖNHOITAJA JA LAITOSHUOLTAJA ISOSSA ROOLISSA

Tilakeskus odottaa Servican toimivan käyttäjien ja omistajan hyödyksi, myös ennakoivasti. - Kiinteistönhoitaja ei ole enää yleismies, vaan tieto- tekniikkaa hyödyntävä monialainen osaaja, joka havainnoi kiinteistöjä valppain silmin, ohjeistaa käyttäjiä ja tekee parannusehdotuksia työn- johdolle, joka vie ehdotukset kustannusarvioineen eteenpäin, Väänänen hahmottelee. Sama pätee myös laitoshuollossa; kun paikat pidetään kun- nossa, kiinteistön elinkaari pitenee ja käyttäjät ovat tyytyväisiä.

Kiinteistönhuollossa päivittäistä työtä ohjaavat ja mittaavat sähköinen huoltokirja ja työntilausjärjestelmä. Silti teknologia yksinään ei riitä. Vaiku- tuksensa tulokseen on myös tottumuksilla; onnistutaanko käyttäjät opasta- maan uuteen tapaan toimia. Olosuhteilla on ylläpidossa ja kiinteistön elin- kaaressa erityisen suuri merkitys.

- On huolehdittava, että laitteet ja käyttäjät toimivat ennalta sovitusti, turvallisuusasiat on huomioitu ja puhtaustaso pidetty sovitunlaisena. Kun vielä energiansäästö onnistuu, on palveluntuottaja sisäistänyt tavoitteem- me: yleiskustannusten alenemisen ja elinkaarikustannusten hallinnan. - Kun käyttäjätyytyväisyys ja laatu kohtaavat, me tilaajana voimme keskit- tyä omiin ydintehtäviimme, summaa Väänänen.

VUOROPUHELUA JA TIIVISTÄ YHTEISTYÖTÄ

Tilakeskuksen yhteistyö Servican kanssa on tiivistä ja vuorovaikutteista. Tilakeskus odottaa valmiutta yhdessä kehittämään toimintaa ja halua jatkuvaan oppimiseen.

- Mutta vähintään yhtä tärkeitä ovat tilojen tyytyväiset käyttäjät ja asiak- kaat. Kun käyttäjät voivat työskennellä hyvissä olosuhteissa, se vaikuttaa työ- tyytyväisyyteen ja tehokkuuteen. Kun kiinteistö on huolella ylläpidetty, käyttö- kustannukset pienenevät, toiminta on häiriötöntä, vuokra on kilpailukykyinen, eikä korjausvelkaa pääse syntymään.

- Kun käyttäjätyytyväisyys ja laatu kohtaavat, me tilaajana voimme keskittyä omiin ydintehtäviimme, toteaa toimitilajohtaja Hannu Väänänen.

Sote- ja maakunta- uudistus karsii hallintorakenteita

- YLI 400 ORGANISAATIOTA PURISTETAAN 18: AAN

Kun sote- ja maakuntauudistus astunee voimaan 1.1.2020, on se Suomen hallintohistorian suurin uudistus, joka koskettaa jokaista suomalaista. Uudistuksella halutaan edistää kansalaisten valinnanvapautta ja monituottajuutta, sekä pienentää valtion kestävyysvajetta 3 miljardilla.

TEKSTI JA VALOKUVAT: ANNA-LIISA PEKKARINEN

Uudistuksessa perustetaan 18 uutta maakuntaa. Ne järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille siirtyy myös työ- ja elinkeinopalvelut, lomituspalvelut ja eläinlääkintähuollon palvelut, maaseudun kehittäminen, ympäristön hoito, liikennejärjestelmän suunnittelu, aluekehittäminen ja alueiden käytön palvelut sekä pelastustoimi.

- Väliportaana hallinto pienenee oleellisesti, kun yli 400 organisaatiota puristetaan 18:aan, kertoo maakuntajohtaja **Marko Korhonen**. Kunnat odottavat uuden lakivalmistelun poistavan vaateen julkisten palveluiden yhtiöittämisestä.

- Vaikka yhtiöittämispakkoa ei tulisikaan, niin monituottajamalli astunee voimaan.

- Tavallisen ihmisen arjessa ei sote- ja maakuntauudistus näy mitenkään. Kyse on vain uudelleen organisoitumisesta ja palvelurakenteen yksinkertaistamisesta, eli yksi järjestäjä järjestää jatkossa aiempien moninaisten virastojen palvelut, maakuntajohtaja Marko Korhonen tiivistää.

TYÖNTEKIJÖITÄ SIIRTYY MAAKUNNAN PALKKALISTOILLE

Siirtyvän henkilöstön, erinäisten sopimusten ja maakunnalle vuokrattavien kiinteistöjen kartoitus on tehty, ja palvelujen tuottaminen jatkuu entiseen tapaan.

Maakuntauudistuksen puolelta Pohjois-Savon maakuntaan siirtyy noin 1 700 henkilötyövuotta ja sote-uudistuksen puolelta noin 11 200 henkilötyövuotta. Tukipalveluista siirtyy kunnilta ja muilta luovuttajilta noin 1 200 henkilöä.

Väliaikaishallinnon toimieliin aloittaa syyskuun loppupuolella ja sen alaiset jaostot valmisteluryhmineen ovat jo epävirallisesti aloittaneet. Maakuntauudistuksen valmistelua johtaa muutosjohtaja **Elsa**

Paronen ja sote-uudistusta muutosjohtajat **Leila Pekkanen** ja **Tarja Miettinen**.

SERVICAN OSAAMINEN VARMISTAA MENESTYMISEN UUDISTUKSESSA

Servica Kuopion kaupungin ja sairaanhoitopiirin omistamana ja tukipalveluja tuottavana liikelaitoskuntayhtymänä kuuluu maakuntauudistuksen piiriin.

- Servicalla on pitkä kokemus ja erityisosaamista omaava henkilöstö. Se voi valmistautua uudistukseen turvallisilla miehillä, laajeta esimerkiksi kuntien omistukseen jäävien koulujen ja päiväkotien ruokapalvelutuotantoon.

KANSALAISEN ARJESSA UUDISTUS EI NÄY

Korhosen mukaan maakunnat ovat pitkään halunneet pois

valtion putkiohjauksesta, muodostamaan itsenäisesti oman tahtonsa. Jatkossa maakuntavaltuutetut päättävät aluekehittämisestä, työllisyydestä, elinkeinopalveluista ja sote-palveluista.

- Isommat yksiköt tuottavat etuja esimerkiksi eläkepoistumissa ja maakunta on riittävän suuri kokeilualueeksi vaikkapa kansanterveyttä lisäävissä ohjelmissa.

Suurena haasteena on maakunnan kaikkien tietojärjestelmien yhtenäistäminen. Tulevaisuudessa kaikki viranomaistehtävät ja kansalaisten tiedot olisivat yhteisessä tietosuojatussa tietokannassa.

- Kansalaisten perusoikeuksia ei uudistuksessa olla muuttamassa, palvelut ovat jatkossakin tarjolla, jopa laajempina.

KYSISTÄ TULEE MAAKUNNAN LIIKELAITOS - POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPIIRI LAKKAA

TEKSTI JA KUVAT: ANNA-LIISA PEKKARINEN

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Kuopion yliopistollinen sairaala KYS ovat vahvasti mukana sote-uudistuksen valmistelussa. Uudistuksessa erikoissairaanhoito ja perusterveydenhuolto siirtyvät maakunnan järjestettäväksi. Nykyisin KYS vastaa erikoissairanhoidosta ja kunnat perusterveydenhuollosta.

Sairaanhoitopiirillä ja KYSillä on ollut edustajansa noin 40 valmistelutyöryhmässä, ja ohjausryhmässä työskentelee sairaanhoitopiirin johtaja. Sote- ja maakuntauudistuksen väliaikaiseen 1.7.2018 aloittavaan toimielimeen on valittu KYSin johtajaylilääkärin lisäksi sairaanhoitopiirin hallintoylihoitaja **Merja Miettinen**. Hän on myös Servican johtokunnan varapuheenjohtaja. Sairaanhoitopiiri omistaa Servicasta 49 prosenttia.

KUNTIEN VUODEOSASTOT SIIRTYVÄT KYSIN TOIMINNAKSI

Kun sote- ja maakuntauudistus astuu voimaan vuoden 2020 alussa, nykyiset kuntien perusterveydenhuollon vuodeosastot siirtyvät KYSin toiminnaksi, KYS organisaatioineen siirtyy maakunnan liikelaitokseksi ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri lakkaa olemasta. Liikelaitos KYSille jää erityisen vaativa hoito, joka sisältää myös vuodeosastotoiminnot.

- Se on iso muutos, josta on hyötyä potilaalle, koska hoitoketju on yhteinen, Miettinen selvittää.

Perusterveydenhuolto tulee valinnanvapauden piiriin, jol-

loin palveluntarjoajiksi voi ilmoittautua myös yksityisiä toimijoita. Heitä on nytkin myös erikoissairanhoidossa, ja jatkossa heitä voi olla enemmänkin, jos he täyttävät maakunnan asettamat kriteerit.

JOHTAMISJÄRJESTELMIÄ OIOTAAN

Uudistuksen yhtenä pyrkimyksenä on vähentää raskaita hallintorakenteita. Johtamisjärjestelmät vähitellen muuttuvat liikelaitokseksi siirtymisen johdosta.

- Siksi toiminnot on parannettava kilpailukykyisiksi nyt, eikä odotettava uudistuksen voimaan tulon asti. Perustyötä tekevillä ei kuitenkaan ole huolta työn jatkuvuudesta, vähennykset eivät tule heitä koskemaan, rauhoittelee Miettinen.

KYSiltä siirtyy maakuntaan yli 4 000 henkilöä. Liikelaitokseksi muuttumisen jälkeen alkaa palkkojen yhdenmukaistaminen, sillä palkkataso vaihtelee alueen sisällä samoissakin tehtävissä.

YLIOPISTOSAIRAALAN TASO JA YHTEISTYÖVERKOSTOT SÄILYTTÄVÄ

KYSin näkökulmasta uudistuksessa tärkeintä on huolehtia siitä, että yliopistosairaalatasoinen hoito säilyy ja että jatkossakin kehitetään erityisen vaativaa hoitoa.

- Nykyisen erityisvastuualueen ERVAn – Mikkelin, Joensuun, Jyväskylän, Savonlinnan ja Kuopion – yhteys on säilyttävä, jotta toiminta kehittyi. Myös yliopistojen ja ammatillisten oppilaitosten kanssa tehtävän yhteistyön jatkuminen on erit-

täin tärkeää, korostaa Miettinen. Hänestä olennaista on niin ikään se, että KYS pystyy nykyisten, liikelaitoksiin ulkoistettujen palvelujen kanssa säilyttämään hyvän yhteistyön ja viemään sitä eteenpäin.

KYS EI TOIMISI PÄIVÄÄKÄÄN ILMAN SERVICAA

Servican asema muutoksessa määrittyy, kun lainsäädäntö valmistuu; voiko Servica jatkossa enää olla in house -toimija, vai toimiiko se kilpaillulla markkinoilla.

- Sote-toimijoille olisi järkevää ottaa laitos- ja ravintohuolto Servicasta jatkossakin, koska Servicalla on vankka kokemus ja ammattitaito. Ei KYSin erikoissairaanhoito pysty toimimaan päivääkään, jos laitos-, väline- ja ruokahuolto eivät toimi. Välinehuolto valmistaa päivittäin monta tuhatta välinepakettia, ateriapalvelut tekevät 22000 ruoka-annosta päivittäin kaikkiin toimipisteisiinsä. Jos in house -toimintaa ei hyväksytä, on vaarana Servican kapasiteetin kutistuminen. Tuolloin hiljattain tehty miljoonien investoinnit muun muassa keskuskeittiöön jäävät tarpeettomiksi, selvittää Miettinen.

Servicassa työskentelee kolmella palvelualueella noin 1 200 ammattihenkilöä, toimipisteitä on yli 100 ja kiinteistö- ja laitoshuoltokohteita on yli 300. Servicalaisista lähes puolet työskentelee Kuopion kaupungin Harjulan ja KYSin Puijon sairaalan alueella.

Kuntien tukipalvelutyöntekijöistä maakunnalle siirtyvät lakiehdotuksen mukaan ne,

- Uudistus on hyvä asia, päällekkäisyyksiä ja raskaita hallintorakenteita on syytä karsia. Sen sijaan tukipalvelujen kuten Servican mahdollisuus jatkaa in house -toimijana pitäisi olla mahdollista jatkossakin, KYSin hallintoylihoitaja ja Servican hallituksen varapuheenjohtaja Merja Miettinen toteaa.

joiden työpanoksesta yli 50 prosenttia kuuluu maakunnan järjestämisvastuulle. Miettinen ounastelee määrittelystä tulevan joissain tapauksissa hankalaa.

HYVIÄ ASIOITA SYNTYMÄSSÄ

Miettinen on optimisti sote- ja maakuntauudistuksen onnistumisen suhteen. - Kymmenen vuoden päästä on toiminta hioutunut, kaikki järjestyksessä ja yhteiset kulttuuri-, toiminta- ja johtamistavat muodostuneet. Olennaista on suunnitella koko paletti nyt huolella, sitä paremmin se sitten toimii.

- Tarvitsemme joustoa, uudenlaista ajattelua, luovuutta ja innovatiivisuutta, sekä osavia ihmisiä, jotka vievät asioita eteenpäin. Hyviä asioita on syntymässä, siksi uutisoinninkin pitäisi olla kannustavampaa ja positiivisempaa.

PIELAVESI VALMIINA SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEEN

TEKSTI JA KUVAT: ANNA-LIISA PEKKARINEN

Kunnanjohtaja Vilma Kröger pitää hyvänä sote-uudistuksen voimaantumisen myöhentymistä.

- Jotta mahdollistetaan pientenkin palveluntuottajien markkinoille tulo. Se on valinnanvapauslain tarkoitus.

Noin 4800 asukkaan Pielavesi on valmis sote-uudistuksen tuolloin, sillä kuntaan on juuri valmistunut palvelukeskittymä, jota voi kutsua sote-keskukseksi, kertoo kunnanjohtaja **Vilma Kröger**.

Terveyskeskuksen pitkäaikaisosasto on purettu pois, rakennus kokonaan saneerattu ja kotihoito ja sosiaalitoimi muutaneet uudistuneisiin tiloihin. 60-paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö Pielakoti keskuskeittiöineen valmistui kesän lopulla saneeratun terveyskeskuksen viereen. Keskuskeittiö tuottaa ruokapalvelut kouluille, päiväkodeille ja sote-yksiköille.

Alueella on myös kehitysvamma- ja mielenterveystoimintaa sekä Vanhusten Kodit ry:n vuokra-asuntoja ikäihmisille.

EI YHTIÖITTÄMIS- VAATIMUSTA KUNNILLE

Kunnanjohtajaa kuitenkin huoletttaa sote-uudistuksen yhtiöittämisvaatimus.

- Yhtiöittämisvelvoitetta kunnille ei pitäisi olla, vaan maakuntien pitäisi voida hankkia palveluja kunnilta in house -periaatteella. Kuntamme on valmiina tuottamaan tukipal-

veluja maakunnalle, mutta miten esimerkiksi keskuskeittiomme käy, jos ruokapalvelut pitää yhtiöittää. Jos kunta ei menesty kilpailutuksessa, jääkö keskuskeittiön kapasiteettia tyhjäkäynnille. Entä miten käy henkilöstön, kun se siirtyy maakunnalle, mutta maakunnalla ei ole keittiöitä, joissa aterioita valmistetaan.

- On hyvä, että sote-ratkaisun voimaantulo myöhentyi vuodella, jotta valtava muutos ehditään valmistella paremmin. Valinnanvapauslaki tuo markkinoille paljon uusia toimijoita, mikä on yksilön valinnanvapauden kannalta hyvä. Pelkona oli, että sote-keskukset voisivat toimia ainoastaan isot palveluntuottajat, valinnanvapaus olisi vesittynyt ja pienet yritykset eivät mahdollisesti olisi voineet menestyä markkinoilla. Tämä olisi ollut epäedullista etenkin pienille paikkakunnille, joissa on nimenomaan mikro- ja pienyritystäjyyttä sote-sektorilla.

- Minun tehtäväni on katsoa kuntalaisten etua, jotta palvelut ovat edelleen saatavilla, tavalla tai toisella. Muutosten pitää olla inhimillisiä ja ratkaisujen taloudellisesti kestäviä.

KUNTIEN ROOLI KASVAA SOTESSA

Kröger näkee, että kunnan rooli tulee sote-uudistuksessa kasvamaan – ei suinkaan pieneneään – kun elinvoimaa, terveyttä ja hyvinvointia edistävät

kasvatus-, sivistys-, kulttuuri-, kaavoitus- ja maankäyttöasiat jäävät kunnan hoidettavaksi. Lakisääteisiä tehtäviä kunnille jää mittavat määrät.

- Vuoden 2018 budjetti on äärimmäisen tärkeä, koska sen perusteella määritetään soten jälkeiset kunnan valtionosuudet, hän korostaa.

- Kuntien tulisi saada kuntiin jäävien tehtävien hoitamiseen riittävästi valtionosuusresursseja, koska edistämällä terveyttä, hyvinvointia ja kuntalaisten vastuuta omasta hyvinvoinnistaan pienenevät maakuntienkin sote-kulut. Hyvinvointi ei ole pelkkää huolenpitoa liikutapaikoista, vaan kunnan pitää tehdä ennalta ehkäisevää työtä, olla yhteisön rakentaja ja luoja, sillä yksinäisyys on suurin haasteemme tänä päivänä.

- Minun tehtäväni on katsoa kuntalaisten etua, jotta palvelut ovat edelleen saatavilla, tavalla tai toisella. Muutosten pitää olla inhimillisiä ja ratkaisujen taloudellisesti kestäviä.

Vilma Kröger kuuluu sosiaali- ja terveysministeriön alaiseen uudistusta valmistelemaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotannon kehittämisen työryhmään.

KUOPIO KESKITTY JATKOSSA KASVUUN JA ELINVOIMAAN

TEKSTI JA KUVAT: ANNA-LIISA PEKKARINEN

Kuopion kaupungin rooli palvelujen tuottajana muuttuu elinvoimaa, kasvua, oppimista ja kaupunkisuunnittelua korostavaksi, kun sote-palvelujen järjestämisvastuu poistuu kaupungilta, totea vs. kaupunginjohtaja **Jarmo Pirhonen**.

- On positiivista, että kuntarajat eivät enää määritä terveyspalvelujen järjestämistä. Sote-palveluiden saatavuudessa ei tapahdu näkyviä muutoksia, vaikka maakunta järjestääkin palvelut. Kenties palvelut jopa säilyvät paremmin reuna-alueilla, kun suurempi yksikkö kantaa kokonaisuuksien järjestelyvastuun.

- Maakuntavaltuutettujen vaikuttamisrooli tulee olemaan merkittävä, sillä he saavat mandaatin äänestäjiltään edustaa heidän asuinalueitaan. Kuopiolla on maakunnassa keskustaajungin rooli, sen alueella asuu puolet maakunnan väestöstä. Myös Joroinen kuuluu jatkossa Pohjois-Savon maakuntaan. Kuopio osallistuu kymmenien virkamiesten voimin maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun.

MAAKUNTA VUOKRAA KIINTEISTÖT - EHKÄ MYÖHEMMIN OMISTAAKIN

Kuopion kaupungin palveluksesta siirtyy maakunnalle henkilöstöä runsaat 2 000 henkilöä lähinnä sosiaali- ja terveyspalveluista. Muissa tehtävissä työskentelevät siirtyvät maakunnan palvelukseen silloin, kun yli 50 prosenttia henkilön työpanoksesta liittyy maakunnalle kuuluviin tehtäviin.

Maakunta vuokraa kaupungilta sote- ja muut kiinteistöt palveluineen. Kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen päätetään palveluverkoston kattavuudesta, ja tuolloin maakunta ja sote-alue tekee lopullisen päätöksen tiloista ja niiden vuorista. Kiinteistöomaisuus ei siirry ilman korvausta, mutta ertain omaisuus siirtynee korvauksetta.

YMPÄRISTÖTERVEYS JA JOUKKOLIIKENNE MIETINNÄSSÄ

Kaupungin perustehtäväksi määritetty tulevaisuudessa elinvoimasta huolehtiminen, asukkaiden hyvinvointi, kasvuun ja oppimiseen liittyvät tehtävät sekä kaupunkiympäristöön, kaavoitukseen ja katujen kunnossapitoon liittyvät tehtävät.

Kunnat näkevät ympäristöterveyden siirtymisen käytännössä hankalana, sillä ympäristöterveysasiat kytkeytyvät usein myös rakennusvalvontaan, joka jää kuntien vastuulle. - Pyrkimyksenä on koota riittävät voimavarat maakunnan käyttöön. Tuleeko kaupunki vetämään ympäristöterveysorganisaatiota? Ja miten hajatutuja toiminnot voivat olla, toimijoitahan on eri paikkakunnilla.

Maakuntauudistuksen vaikutus joukkoliikenteeseen on vielä avoin. Tällä haavaa Kuopion kaupunki huolehtii toimivaltaisena viranomaisena Kuopion ja Siilinjärven välisestä joukkoliikenteestä, muualla maakunnassa joukkoliikenteen järjestämisestä huolehtii ELY-keskus. Ottaako tulevai-

suudessa jompikumpi maakunnassa kokonaisvastuun vai jatketaanko entiseen tapaan?

TUKIPALVELUJEN KÄYTÖN MAHDOLLISUUS SÄILYTTÄVÄ

Kuopio on tukipalveluiden kehittämisessä edelläkävijä Suomessa. Sillä on Servican lisäksi tukipalvelujen tuottajina liikelaitokset IS-Hankinta, Istekki ja Kuhilas. Erityispiirteensä useissa tukipalveluissa on kaupungin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin yhteisöomistus.

- Linjauksemme on, että sellaisia normeja ei uudistuksessa saa tulla, joissa nämä palvelumme eivät olisi maakunnan, kunnan ja soten käytössä. Se on järkevää sekä investointien että henkilöstön kannalta. On etsittävä kumppanuuksia entistä laajemmilta alueilta ja luovuttava entisestä hallintorajaisesta ajattelusta, Pirhonen tiivistää.

- Esimerkiksi Servica noin 1200 ihmisen työpaikkana, merkittävänä osaajana ja toimijana tarjoaa kokonaisuuden, jota toivottavasti osataan ja halutaan jatkossakin käyttää. Samalla varmistetaan, että tehdyt investoinnit hyödynnetään.

- Näen uudistukset optimistisesti, joskin onnistuminen vaatii maakunnallista yhteistyötä. Kun on kehitettävää, kehitetään! Kuopio on valmis muiden toimijoiden kanssa parantamaan palveluja, räätälöimään niitä uusien toiveiden suuntaan.

- Linjauksemme on, että sellaisia normeja ei uudistuksessa saa tulla, joissa tukipalvelumme, kuten Servica, eivät olisi maakunnan, kunnan ja soten käytössä. Se on järkevää sekä investointien että henkilöstön kannalta, vs. kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen korostaa.

PYRKIMYS LUODA TUOTTAVUUTTA JA LUOTTAMUSTA LISÄÄVÄ JÄRJESTELMÄ

Uudistus ei näy alkuvaiheessa tavalliselle kuopiolaiselle juuri mitenkään. Valinnanvapaus lisääntynee, koska palveluseteliä käytetään yhä useammassa palvelussa kuten hammashoidossa, terveyspalveluissa ja päivähoidossa.

- Jos yksityiset toimijat tulevat markkinoille, lisää se palveluverkon tiheyttä, aukioloaikoja ja palvelumuotoja. Tästä esimerkkinä on Pohjola Sairaala, joka jo avasi ovensa.

Nähtäväksi jää, löytävätkö yksityiset toimijat toimintamalleja, jotka ulottuvat myös harvaan asutuille seuduille.

- Maakunnassa tulee löytää sellainen toimintahenki ja -malli, ettei ajauduta vääränlaiseen kilpailuun, vaan palveluja tuotetaan kokonaistaloudellisesti edullisesti. Pyrkimys on luoda luottamusta ja tuottavuutta lisäävä toimintamalli, joka ei lisää kustannuksia, vaan antaa mahdollisuuden käyttää verovaroja nykyistä tehokkaammin. Kuopion verotuloihin maakunta- ja sote-uudistus vaikuttaa alentavasti. - Nyt nähtäneen se ihme, että kunnallisvero alenee alle 10 prosenttiin. Siksi kaupungille tulee olemaan haasteellista saada verotulot riittämään kaikkien asukkaiden tarpeisiin, vaikka sote-menot siirtyvätkin maakunnan hoidettavaksi.

Kuluttajien kokonaisveroaste ei valtion veron osuuden kasvun vuoksi kuitenkaan juuri muutu.

Miltä uudistus näyttää Servican näkövinkkelistä?

Pohjois-Savon maakuntaan siirtyvä henkilöstö

- | Kuopion kaupunki n. 2000
- | KYS n. 4000
- | muut Pohjois-Savon kunnat n. 4 500
- | palo- ja pelastustoimi n. 750
- | ELY ja Te -toimisto 260
- | Pohjois-Savon liitto 25
- | Muut (esim. maaseutuhallinto, lomitus, ympäristöpalvelut) n. 750

Siirto ei koske Servican henkilöstöä.

Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan 29.6.2017, että hallituksen esittämä maakunnan velvollisuus yhtiöittää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut on perustuslain vastainen. Valiokunnan mukaan perustuslaki edellyttää, että maakunta voi myös itse tuottaa sote-palveluja. Valiokunta piti lisäksi uuden palvelujärjestelmän käyttöönottoaikataulua epärealistisena ja peruspalvelut vaarantavana.

Sote- ja maakuntauudistus edellyttää Servican omistajilta päätöstä uuden organisoitumisesta yhtiöksi, jotta toimintaa voidaan jatkaa ja jatkuvuus turvataan. Tällä hetkellä Servica toimii liikelaitoskuntayhtymänä, jonka omistavat kunta ja kuntayhtymä. Kuntalain mukaan nykyinen organisointi ei ole enää jatkossa mahdollinen, koska toinen omistaja, sairaanhoitopiirin kuntayhtymä häviää uudistuksessa. Tavoitteena on, että Servican omistajien valtuustot tekevät yhtiöittämis päätökset joulukuussa 2017 ja Servica Oy aloittaa liiketoimintansa 1.1.2019. Servica Oy tulee toimimaan in house -yhtiönä ja tuottamaan omistajilleen tukipalveluita. Tällä aikataululla pystymme takaamaan omistaja-asiakkaillemme toiminnan häiriöttömän jatkumisen maakunnan aloittaessa toimintansa 1.1.2020.

Perusterveydenhuollon yhtiöittämisspakon poistuminen mahdollistaa sen, että voimme tuottaa palveluja maakunnan perusterveydenhuollolle. Tänä päivänä tuotamme perusterveydenhuollon aterioita keskuskeittiö Isossa-Bertassa ja viidessä muussa keittiössä. Käsityksemme on perustuslakivaliokunnan lausunnon jälkeen, että voimme jatkossa palvella myös maakunnan ei-yhtiöitettyjä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.

Mikäli Servican omistajat päätyvät laajentamaan omistuspohjaa, kunnille voidaan todennäköisesti tarjota mahdollisuutta tulla yhtiön omistajiksi ja siten hankkia tarvitsemansa tukipalvelut Servicasta.

Uudistuksen edetessä voimaannpanoesityksen mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ateriapalvelut siirtyvät 1.1.2020 maakunnan hoidettavaksi ja kunnalle jää päiväkotitoiminta ja kouluteriat. Tässä tapauksessa kuntien keittiöiden kapasiteetit tulevat olemaan vajaakäytöllä ja maakunnan on kyettävä puolestaan järjestämään ruokapalvelut omalta osaltaan. Jos kykenemme kuntien ja maakunnan kanssa yhdessä löytämään ratkaisun nykyisten keittiöiden hyödyntämiseen ruokatuotannossa, takamme näin kustannustehokkaimman ratkaisun kaikille osapuolille.

Mitäs on tullut tehtyä?

Tällä hetkellä suurin Servicaan vaikuttava tekijä on sote- ja maakuntauudistus. Servicasta on viimeisen vuoden aikana päässyt valmisteleviin työryhmiin itseni lisäksi henkilöstötyöryhmän edustajana Ronkaisen Tuula. Itse olen ollut edustamassa työryhmissä kahdessa eri vaiheessa, ensin vuonna 2015 alkaneessa tukipalveluja selvittävässä maakunnan työryhmässä, joka muuttui vuonna 2016 koskemaan kaikkia tukipalveluja maakunnan alueella. Toinen työryhmä, palveluverkko- ja toimintamalli, alkoi vuonna 2017 ja sen työmääritelmänä oli maakunnan sote-palvelujen sijoittuminen ja kiinteistöjen tilaratkaisujen kartoittaminen.

Henkilökohtaisesti tämä viimeinen edustus on vienyt eniten aikaa.

Iltalukemisenani on ollut paljon eri lakien omaksumista ja niiden vaikutusta servicalaisten tulevaan arkeen. Servican asemaan isona vaikuttava tekijänä ja pienoisena hengähdystaukona oli alkukesästä tullut perustuslakivaliokunnan lausunto terveydenhuollon yhtiöittämispakosta. Se muutti meidän asemaa hieman paremmaksi, mutta nykyisen sairaanhoitopiirin ja tulevan maakunnan hallinnoiman KYSin kiinteistöhuollon asema huolestuttaa paljon!

Kun katsotaan tulevaan, eli vuoteen 2018, niin maaliskuussa eduskuntaan tulevat lakipaketit lausuntokierrosten jälkeen tulevat näyttämään suunnan meidän asemoinnista työmarkkinoilla. Siis seurattavaa riittää, unohtamatta meidän hoidossa olevia kaupungin toimipisteitä. Tulevista muutoksista huolimatta näen, että meidän eri alojen ammattilaisten tekemä työ tekee meidät tarpeelliseksi jatkossakin.

HYVIÄ TYÖKAVEREITA JA VUODEN ESIMIES

Albatrossissa 8.9. pidetyssä syysjuhlassa palkittiin palveluvastaava **Lauri Tiilikainen** logistiikasta sekä laitoshuoltajat **Sanna Arovainio** ja **Tiia Jääskeläinen** KYSin laitoshuollosta.

Vuoden esimieheksi valittiin **Tuula Pakarinen**.

Hyvä työkaveri on ihana, aito ja auttavainen.
Hän on hyväntuulinen, rento tyyppi.
Hän on tarmokas, tukee ja kannustaa työkavereita.
Hän on kohtelias ja ystävällinen.
Hän on osaava ja yhteistyökykyinen, ei jätä pulaan.
Hän on huumorintajuinen ja iloinen piristäjä.
Hän ei epäröi auttaa avun tarpeessa olevia työkavereita.
Paljon mainintoja sai positiivisuus, iloisuus ja avuliaisuus!

Hyvä esimies on rehellinen ja helposti lähestyttävä.
Hyvä esimies kuuntelee ja auttaa, pitää alaisiaan ihmisinä – ei koneina.
Hän on luotettava ja ammattitaitoinen.
Hänelle kaikki työntekijät ovat yhtä tärkeitä.

TUKIPALVELUA VUODESTA 2012

VUODEN 2008 AIKANA Kuopion kaupunki ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri kävivät keskustelua yhteisten tukipalveluiden mahdollisuudesta. Osapuolet perustivat työryhmän selvittämään asiaa.

Aluksi keskustelussa oli lähinnä ruokapalvelujen yhteistyö. Molemmilla osapuolilla oli edessään suuret keittiöinvestoinnit ja olikin järkevää katsoa yhteistyön mahdollisuuksia. Nopeasti selvitykseen otettiin mukaan myös muut nyt Servicassa toimivat tukipalvelut.

Selvityksen seurauksena perustettiin vuoden 2011 aikana kaupungin ja sairaanhoitopiirin yhdessä omistama Itä-Suomen huoltopalvelut liikelaitoskuntayhtymä. Varsinaisen toiminnan liikelaitos aloitti vuoden 2012 alussa ja liikelaitoksen käyttönimeksi otettiin Servica. Päättäjät eivät silloin olleet valmiita tekemään Servicasta yhtiötä, vaan liikkeelle lähdettiin liikelaitoskuntayhtymänä. Taisi olla ensimmäinen Suomessa, jossa omistajina olivat kaupunki ja sairaanhoitopiiri ja tukipalveluja tuotettiin näin laajassa mittakaavassa.

Ongelmitta uuden liikelaitoksen käyntiinlähtö ei onnistunut. Kaupungilla ja sairaanhoitopiirillä oli erilaiset työkalut ja toimintatavat. Sairaanhoitopiirillä oli tarkemmin tiedossa kustannukset, joita tukipalvelut aiheuttivat. Kaupungilla tarkkaa tietoa kustannuksista ei ollut. Siksi alkuvuosien taloudellinen tilanne aiheutti haasteita Servicalle ja vuonna 2013 jouduimme lomauttamaan henkilöstön

kuudeksi päiväksi. Samalla keskuskeittiön, joka sai nimen kilpailussa nimekseen Ison Bertan, käyttöönotto vei suunniteltua kauemmin. Vanhan 50 vuotta toimineen keittiön toimintatavat, henkilöstön työskuvat sekä yhteistyö asiakkaan kanssa oli suunniteltava kokonaan uudelleen. Taloudellisen paineen alla uuden keittiön sisäänajoon varattiin liian vähän aikaa, koska toimintaa ei ollut mahdollista ylläpitää kahdessa keittiössä yhtä aikaa. Vaikka tuostakin on otettu opiksi, näkyy aina vanhasta toimintatavasta uuteen siirtyminen aiheuttavan ongelmia. Uuden välinehuoltokeskuksen käynnistäminen aiheutti myös harmaita hiuksia, mutta kun prosessit saadaan hiottua kuntoon, uskon hyötyjen olevan suuria ja toiminnan tehokasta. Kun tehdään organisaatorajojen yli kohdistuvia uudistuksia, vaatii se toimintatapojen läpikäymistä kaikilta osapuolilta.

Vuosien saatossa Servican toiminta on saatu hanskattua mielestäni hyvään kuntoon. Maineemme toimijana on

Vuosien saatossa Servican toiminta on saatu hanskattua mielestäni hyvään kuntoon.

asiakkaiden keskuudessa parantunut. Samoin työntekijöiden työtyytyväisyys on parantunut, pienistä kiky-ongelmista huolimatta. Monituottajamalliin siirtyminen tehosti toimintaa huomattavasti ja aiempien vuosien alijäämät saadaan katetuksi kuluvaan vuoteen aikana.

Monissa keskusteluissa olen joutunut puolustamaan eri toimintojen siirtämistä omiin yksiköihin, tässä tapauksessa Servicaan. Tietenkin se aiheuttaa keskustelua, jos aikaisemmin jostakin työmääräyksestä asiakkaan ei ole tarvinnut maksaa mitään, mutta nyt siitä tulee lasku. Ilmaistahan se ei ole ollut aikaisemminkaan, nyt kustannukset ovat vain tulleet näkyviksi. Tukipalveluita johdetaan keskitetysti ja kustannuksia seurataan tarkasti, jolloin toimintaa voidaan kehittää paremmin myös toimipaikkakohtaisesti.

Työntekijöille tiedon jakaminen ja heidän tietotaitonsa lisääminen on jatkossakin tärkeää. Esimerkiksi talousarvion jalkauttaminen työpaikoille ja lähiesimiehille hyödyttää kaikkia. Silloin ymmärretään paremmin, kuinka omakin työpanos vaikuttaa kokonaisuuteen.

Tulevaisuudessa edessä on mitä suuremmalla todennäköisyydellä liikelaitoksen muuttaminen yhtiöksi. Valmistelut asian tiimoilta ovat käynnissä ja omistajilta odotetaan päätöksiä kuluvaan vuoteen loppuun mennessä.

HANNU KANANEN

Johtokunnan puheenjohtaja

SERVICAN JOHTOKUNTA 2013-2017

Kuvassa vas. Minna Reijonen (PSSHP, varapuheenjohtaja Merja Miettisen varajäsen), puheenjohtaja Hannu Kananen (Kuopion kaupunki), Raija Iskanus (Kuopion kaupunki), Pirjo Niemitz (PSSHP), Tuukka Eloranta (Kuopion kaupunki), Lauri Tirkkonen (PSSHP) ja Merja Pesonen (Kuopion kaupunki).

TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2016		1.1.-31.12.2015	
Liikevaihto	80 948 811		76 600 310	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön			191 148	
Liiketoiminnan muut tuotot	253 980		111 167	
Muut tuet ja avustukset	371 357		269 711	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-22 096 890	-21 144 606		
Varastojen lisäys(+) tai vähennys (-)	-136 459	421 304		
Palvelujen ostot	-7 494 376	-29 727 725	-7 010 683	-27 733 985
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-32 142 439	-32 551 138		
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-5 909 287	-5 871 558		
Muut henkilösivukulut	-2 165 429	-40 217 156	-1 926 781	-40 349 477
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 937 924	-1 839 066		
Arvonalentumiset	-1 937 924		-1 839 066	
Liiketoiminnan muut kulut	-5 708 112		-5 625 159	
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 983 231		1 624 648	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	328	6 220		
Muut rahoitustuotot	17	20		
Muille maksetut korkokulut	-240 916	-261 951		
Korvaus peruspääomasta				
Muut rahoituskulut	-931	-241 502	-3 388	-259 098
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	3 741 729		1 365 549	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	3 741 729		1 365 549	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys(+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 741 729		1 365 549	

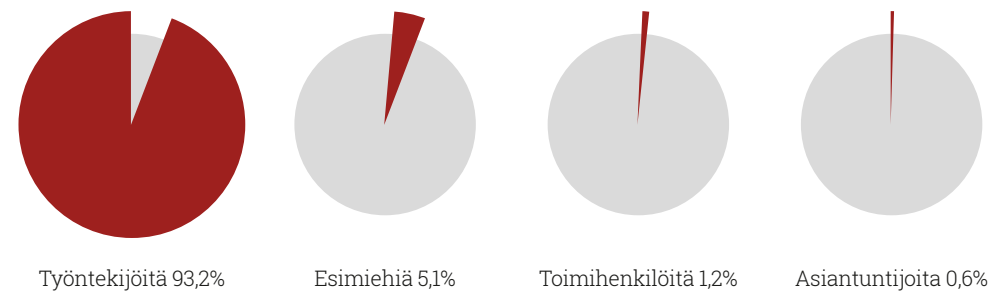

VASTAAVAA	1.1.-31.12.2016		1.1.-31.12.2015	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet		132 672		231 684
Muut pitkävaikutteiset menot		7 762 819		8 677 614
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto		4 077 658		4 813 710
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		146 462		11 554
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		46 147		46 147
		12 165 759		13 780 709
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet		1 794 459		1 930 917
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset				
Konsernisaamiset	4 572 227		5 095 024	
Muut myyntisaamiset	283 114	4 855 341	389 347	5 484 371
Muut saamiset		20 720		69 366
Siirtosaamiset				
Konserni siirtosaamiset	45 059			
Muut siirtosaamiset	397 648	442 707	286 978	286 978
Rahat ja pankkisaamiset		6 123 540		4 304 952
		13 236 767		12 076 584
VASTAAVAA YHTEENSÄ		25 402 526		25 857 293
VASTATTAVAA	1.1.-31.12.2016		1.1.-31.12.2015	
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma		3 507 523		3 507 523
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-5 543 997		-6 909 547	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		3 741 729		1 365 549
		1 705 255		-2 036 474
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta		10 975 153		12 663 637
Lyhytaikainen				
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta		1 688 484		2 976 363
Saadut ennakot		17 421		10 822
Ostovelat				
Konserni ostovelat	393 847		670 474	
Muut ostovelat	2 457 811	2 851 658	2 696 526	3 367 000
Muut velat		2 210 322		2 013 123
Siirtovelat				
Konserni siirtovelat	32 790		301 998	
Muut siirtovelat	5 921 442	5 954 232	6 560 825	6 862 823
		12 722 118		15 230 131
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		25 402 526		25 857 293

RAHOITUSLASKELMA	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 983 231	1 624 648
Poistot ja arvonalentumiset	1 937 924	1 839 066
Rahoitustuotot ja -kulut	-241 502	-259 098
Satunnaiset erät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-322 974	-2 419 856
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 356 679	784 759
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 688 484	-1 476 363
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 287 879	2 136 363
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	136 459	-421 304
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä		
Saamisten muutos muilta	521 946	-635 256
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 220 134	722 922
Rahoituksen rahavirta	-3 538 091	326 363
Rahavarojen muutos	1 818 588	1 111 122
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 123 540	4 304 952
Rahavarat 01.01.	4 304 952	3 193 830
	1 818 588	1 111 122

SERVICA NUMEROINA

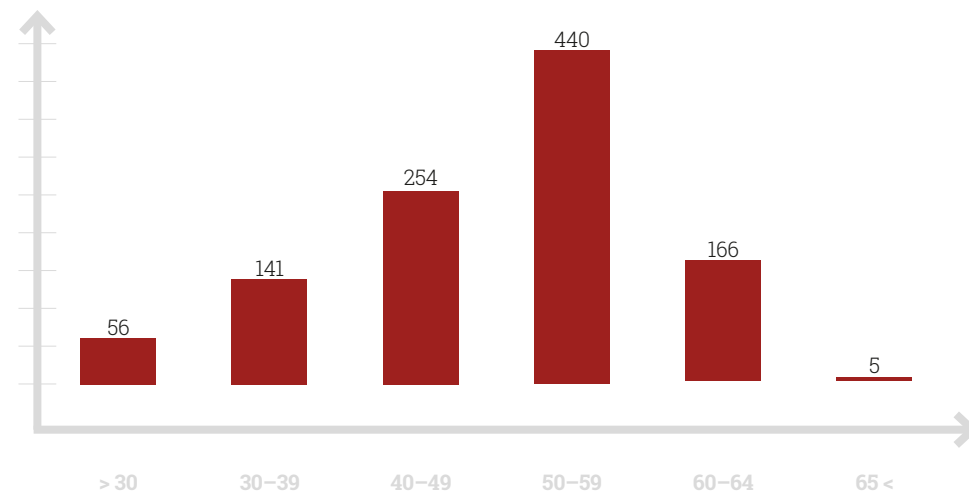
HENKILÖSTÖRAKENNE 2016

IKÄJAKAUMA 2016

Henkilöstön keski-ikä on noin 50 vuotta. Ikäjakaumassa vahvasti ylliedustettuina ovat yli 50-vuotiaat.

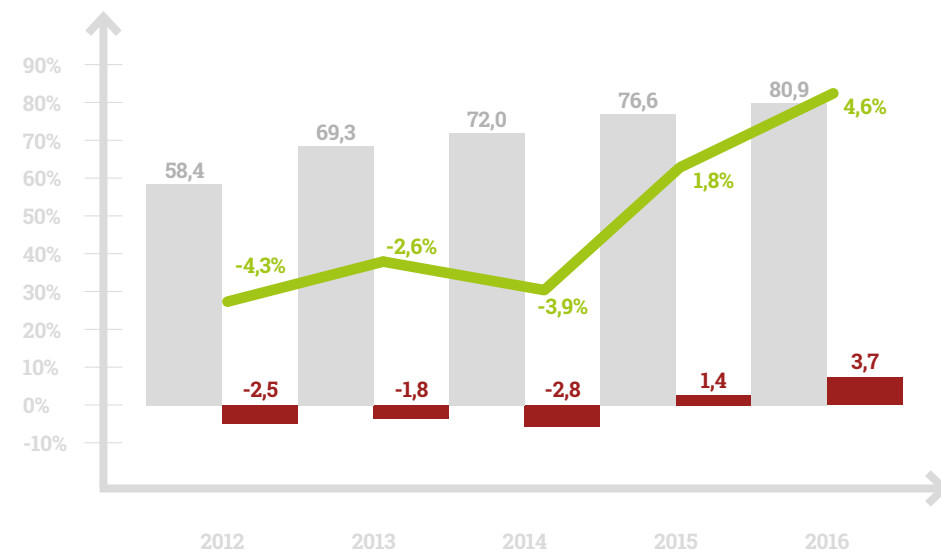
Eläkepoistuman määrä lähimmän 5 vuoden aikana tulee olemaan noin 220 henkilöä.

VUOSI 2016 OLI TALOUDELLISESTI JA TOIMINNALLISESTI MENESTYKSEKÄS

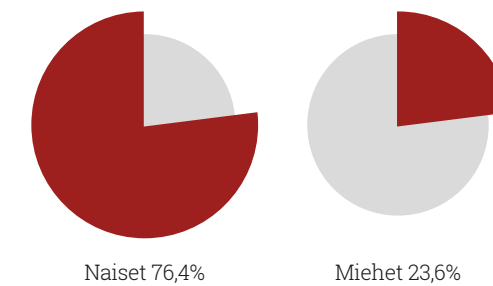
Toimintavuosien 2012 -2014 aikana toimintakate on parantunut 8,9 %.

- Liikevaihto (M€)
- Tulos (M€)
- Tulos/Liikevaihto (%)

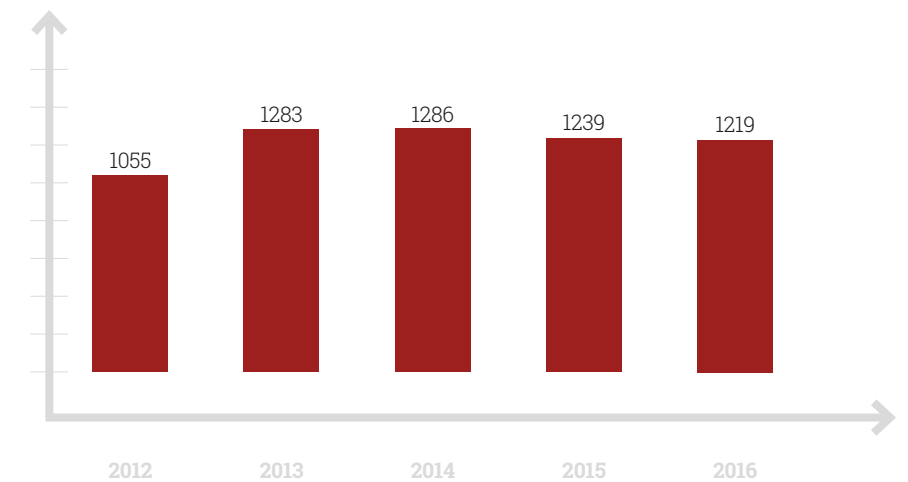
SUKUPUOLIJAKAUMA 2016

Palvelualue 1 (terveydenhuollon laitokset) on naisvaltaisin, siellä naisten osuus oli 96,2 %. Palvelualue 2:n (kaupungin kohteet) vastaava osuus oli 91,2 %. Palvelualue 3 (kiinteistö- ja logistiikka) puolestaan oli miesvoittoinen: miesten osuus oli 90,7 %.

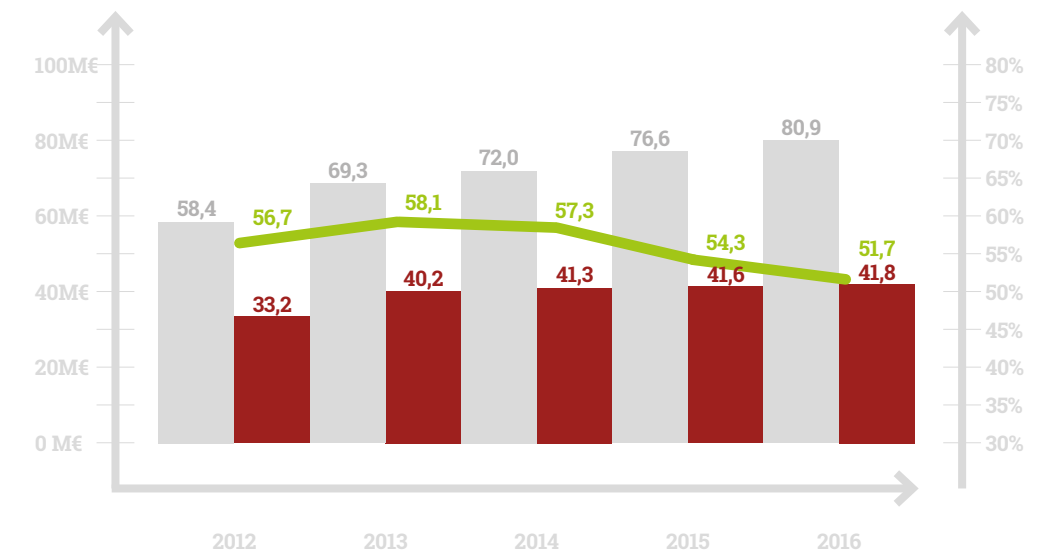
HENKILÖSTÖMÄÄRÄ 2012 - 2016

Lukemat kaaviossa ovat kuukausitietojen keskiarvoja. Enimmillään eli 1370 henkilöstön kokonaismäärä oli kesäkuussa vuonna 2013, kun liikkeenluovutuksen kaikki vaiheet oli toteutettu. Sen jälkeen on tällä ajanjaksolla kuntaliitoksien myötä Servicaan tullut 21 työntekijää Maaningalta.

LIKEVAIHDON JA HENKILÖSTÖMENOJEN KEHITYS

- Liikevaihto (M€)
- Henkilöstömenerot (M€)
- Henkilöstömenerot liikevaihdosta (%)

TYÖHYVINVOINTI JA ASIAKASTYYTYVÄISYYS

Työhyvinvoinnin mittaus toteutettiin tänä vuonna samalla kysymyssarjalla kuin edellisenä vuotena, joten vuosien 2016 ja 2017 tulokset ovat vertailukelpoiset.

OMA TYÖ

Omaan ammattitaitoon uskotaan ja kehittämiseen suhtaudutaan myönteisesti. Työ koetaan riittävän vaativaksi ja monipuoliseksi ja työssä viihdytään.

ILMAPIIRI JA SUJUVA ARKI

Ilmapiiri on pääosin hyvä ja työkaverit auttavat toisiaan. Arjen sujuvuutta heikentää mm. työntekijöiden vähäiseksi koettu määrä ja toiminnan kehittämisen epäjohtamukaisuudet. Kokemus tiedonkulusta oli parantunut, mutta jäi silti kehitettävälle tasolle.

ESIMIESTYÖ

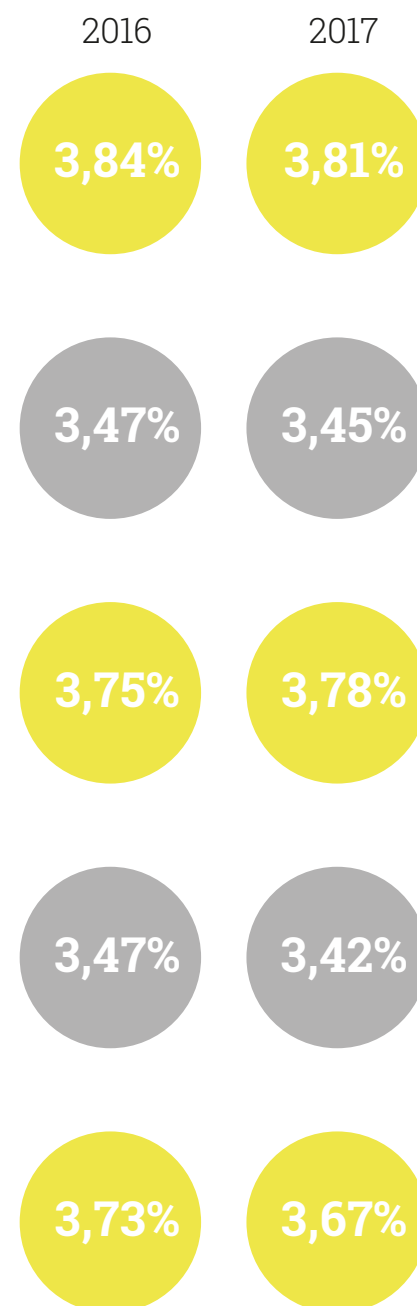
Arvio esimiestyön laadusta on parantunut. Esimiehet koetaan vaativiksi, asiat selkeästi esittäviksi ja helposti lähestyttäviksi, ja heidät tavoittaa tarvittaessa. Kehittämistä kaipaa edelleen palautteen antaminen ja muutoksista viestiminen. Epäkohtiin heidän toivotaan puuttuvan aktiivisemmin.

TYÖNANTAJAKUVA

Ulkoisen työnantajakuva on pysynyt samalla, tyydyttävällä tasolla. Oman työnantajan arvostus on edelleen hyvä, vaikka onkin pudonnut selkeästi, mitä selittää eniten tyytymättömyys kiky-sopimuksen toteutustapaan.

KOKONAISTYYTYVÄISYYS TYÖHÖN

Kokonaistyytyväisyys on hieman heikentynyt. Kriittisimpiä ovat 25–55 -vuotiaat työntekijät.

Asiakastyytyväisyyden tuloksia käytetään kehittämisen välineenä. Servican asiakastyytyväisyyskyselyä uudistettiin vuonna 2017, jonka vuoksi vertailua edelliseen vuoteen ei ole saatavissa.

TILAAJA-

TYTYTYVÄISYYSKYSELY

Omistajien johdon, tilaajien ja Kuopion kaupungin yksiköistä vastaavien (mm. rehtorit, päiväkodin johtajat, osastonhoitajat) tyytyväisyys oli hyvällä tasolla. Sairaanhoidopiiriin yksiköistä vastaavat (osastonhoitajat ja ylilääkärit) olivat kriittisin asiakasryhmä ja he kokivat, että toiminnassamme ja palveluissamme kokonaisuutena on eniten kehitettävää. Vastausprosentti oli 28 %, kun se viime vuonna oli 22 %.

KÄYTTÄJIEN

ASIAKASTYYTYVÄISYYS RUOKAPALVELUUN

Ruokapalvelun eri käyttäjäryhmien asiakastyytyväisyys kokonaisuudessaan oli hyvällä tasolla. Koululaiset olivat kriittisin ryhmä ja esikoululaiset tyytyväisin.

Sopimusyhteistyöhenkilöt ja omistajien johto

Yksiköistä vastaavat

Asiakkaat

ARVIOINTIASTEIKKO: ● Erinomainen 4,00-5,00 ● Hyvä 3,60-3,99 ● Kehitettävää 3,10-3,59 ● Paljon kehitettävää alle 3,10

TÄLLAINEN ON SERVICALAINEN

PARASTA TYÖSSÄ

Monipuolisuus ja vaihtelevuus	43%
Työkaverit ja työyhteisö	31%
Itsenäinen työ	10%
Haasteellinen työ	9%
Asiakkaat	7%

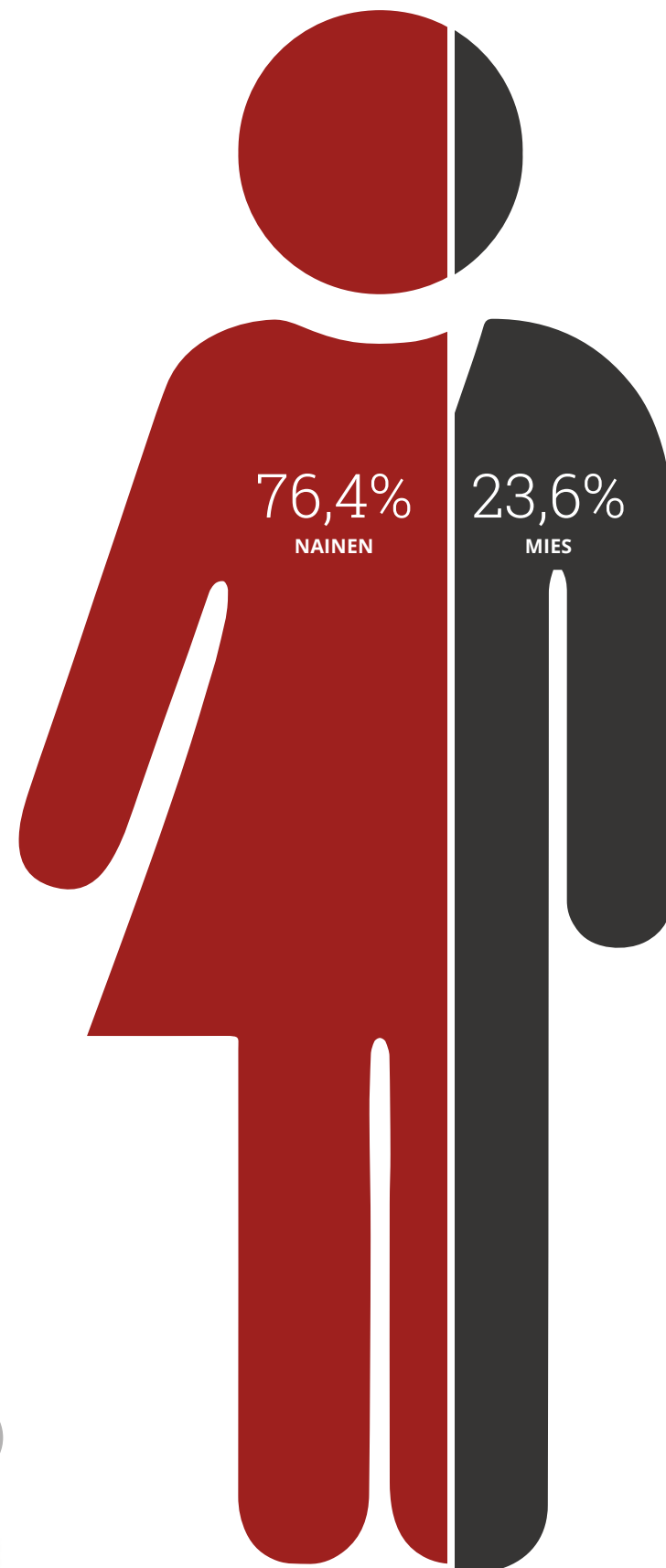
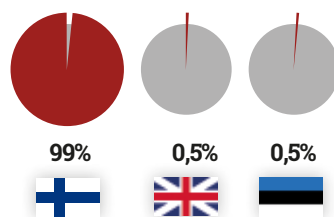
TALOUTEEN KUULUU HENKILÖITÄ

ASUMISMUOTO

	41,8%
	2,2%
	23,6%
	30,2%

ÄIDINKIELI

TYÖMATKA YHTEEN SUUNTAAN

5,2 km

SUOSITUIMMAT HARRASTUKSET

	19%
	17%
	13,5%
Lukeminen	12%
Mökkeily	10%
Käsityöt	8%
Puutarhanhoito	7,5%
Ulkoilu	6,5%
Hiihto	6,5%

ePASSIN KÄYTTÖKOhteet

	19,5%
	17%
	16%
Teatteri	12,5%
Konsertit	11%
Hieronta	6,5%
Kulttuuri	5,5%
Keilaaminen	5%
Liikunta	3,5%
Kylpylä	3,5%

KULJETUSMIES SAMI SAVOLAINEN

22 vuotta
Työuraa Servicassa
2 vuotta

SERVICALAINEN NUORIMMASTA PÄÄSTÄ..

" Parasta työssäni on monipuolisuus. Joka päivä tulee eteen uutta, koska teen eri vuoroja ja niissä on erilaisia tehtäviä. Meillä on hyvä yhteishenki ja me ollaan täällä niin kuin iso kaveriporukka."

HENKILÖSTÖPÄÄLLIKKÖ SAKARI ELORANTA

67 vuotta
Työuraa Servicassa
vuodesta 2011 alkaen,
työkokemusta kaiken
kaikkiaan 42 vuotta.

.. JA KOKENEEMMASTA PÄÄSTÄ

" Työ on itsenäistä, vaativaa ja vaihtelevaa ja antaa mahdollisuuden käyttää hyväksi kokemuksen tuomaa osaamista ja varmuutta. Työ sisältää sekä ihmisten kanssa toimimista, että tietotekniikan kanssa nikkarointia: molemmat sopivat minulle."

**SERVICAN
À LA CARTE
MENU**

Kermaista nauriskeittoa

Leipäressua ja
pekonia
M

Paistettua kuhaa
ja pikkeloityä kurkkua
L, G

Maa-artistokka-
pyreetä
L, G

Porkkana-
voikastiketta
L

Puolukka-
moussea
VL, G

Paahdettua
kauraa
M

Kuusenkerkkä-
siirappia
M, G

*Suomi
Finland*
100

SUOMI 100 VUOTTA SERVICAN RUOKAPALVELUISSA

Itsenäisyys on vapautta -julisteet ja pöytäpuhujat ovat näkyvillä kaikissa toimipaikossamme läpi koko juhlavuoden. Julisteissa on kuvattu suomalaisia sielunmaisemia eri vuodenaikoina.

Virallisina ja vakiintuneina liputuspäivinä sekä muina perinteisinä juhlapäivinä julkaisemme esitteitä, joissa on lyhyt tarina juhlapäivästä sekä historiallisia ruokailuun ja ruoanlaittoon liittyviä valokuvia. Valokuvien avulla olemme tehneet aikamatkan keittiön työskentelytapoihin, laitteisiin ja siihen, miten kouluruokailu on muuttunut vuosien varrella.

Koulujen toiveruuaksi on toivottu perunavelliä. Syyskuussa toteutamme tämän toiveen ja tarjoamme savolaista perinneruokaa kalakukkoa perunavellin kanssa.

Suomi 100 à la carte -menumme suunnittelussa olemme tuoneet esille paikallista historiaa ja nostaneet alueemme vaikuttajan Minna Canthin suosikkiruokia annoksiin. Menuussa olemme suosineet paikallisia tuotteita sekä toimittajia.

Juhlavuosi huipentuu itsenäisyyspäivän ateriaan, jolloin tarjoamme toimipaikoissamme karjalanpaistia, porkkanalaatikkoa ja jälkiruuksi leivosta, jonka olemme suunnitelleet juhlavuoden kunniaksi. Servican Suomi 100 -leivosta tarjotaan eri tilaisuuksissa vuoden aikana.

MAKSUTON
KOULURUOKA
TÄYTTÄÄ ENSI
VUONNA 70 VUOTTA

Rytlyn keittäjä-siivoja Leena
Räsänen kertomaa:

1960-luvulla ruokana oli yleensä puuroja ja vellejä sekä keittoja. Makaronivelli vehnä-jauhosuurstuksella oli suosikkiruokaa. Lihakeitto, hernekeitto sekä kaalisoppa maistuivat myös. Voita käytettiin kaikkeen ruoanvalmistukseen, myös leipäkakkujen päällä levitteenä. Oppilaiden vanhemmat eivät sallineet margariinin käyttöä, sehän oli ajan uskomuksen mukaan valmistettu kissanlihasta: "ennen pantiin kissat multa, nyt ne pannaan suvikultaan".

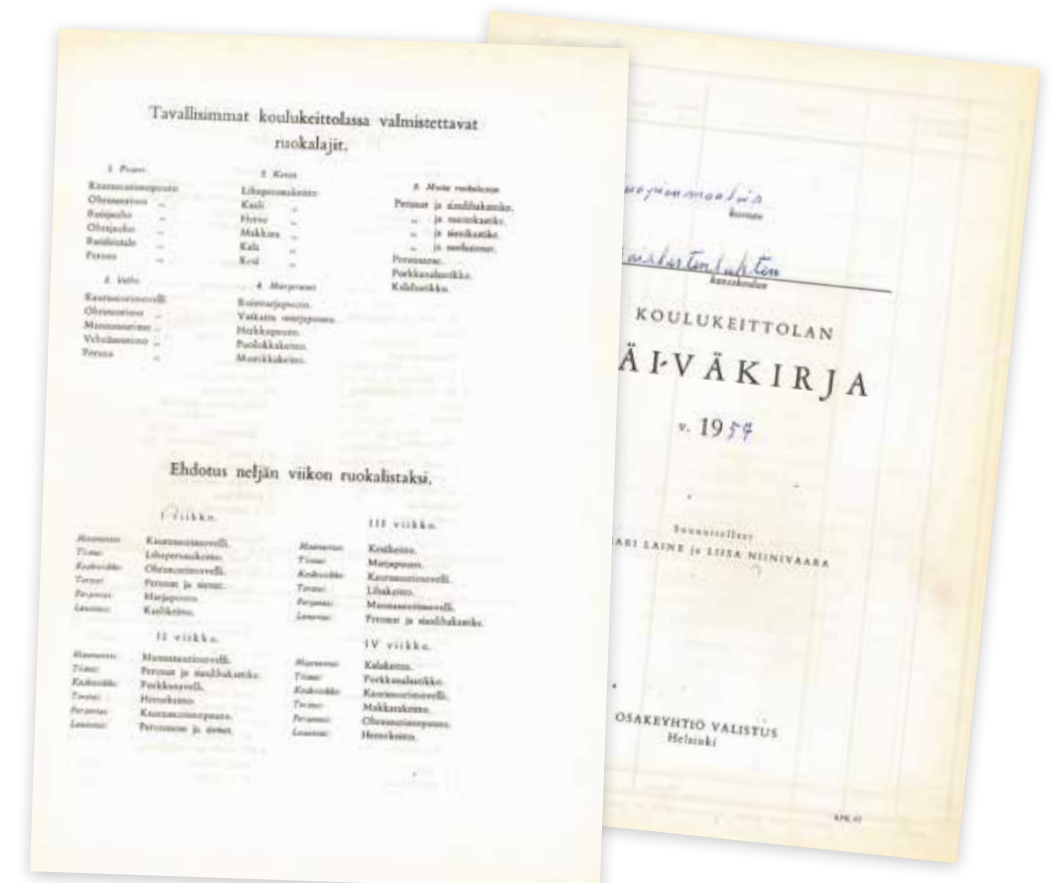
SUOSITUIMPIEN
KOULURUOKIEN
RESEPTIT
AIKAKAPSELIIN

Apajan kauppakeskukseen Kuopion torin alle rakennetaan aikakapseli, jonka on määrä olla paikoillaan sata vuotta.

Aikakapseli suljetaan loppuvuodesta ja se avataan sadan vuoden kuluttua v. 2117. Kapselin sisään säilötään kuvia, tekstejä ja esineitä, jotka kertovat, millaista elämä Suomessa ja Kuopiossa oli vuonna 2017. Servica toimittaa kapseliin vuoden 2017 koulujen suosituimpien ruokien reseptit.

2017 SUOSITUIMMAT KOULURUUAT OVAT

1. Makaronilaatikko
2. Ohrapuuro
3. Kalakeitto
4. Kasvissösekeitto

SERVICA
Leväsentie 3
70700 Kuopio
p. 017 2260 101
www.servica.fi